

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Bérvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, április 30.

Visszavert olasz támadások
a Col di Lanán.

Budapest, április 29. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Mlynówtól északra az Ikwa mentén József Ferdinánd főherceg hadseregének osztagai az ellenséget előállásából kiverte. Egy orosz tisztet, száznyalvan főnyi légénységet és egy gépfegyvert szállítottak be. Különben csak szokásos ágyuharc folyt.

Olasz hadszíntér:

Tegnap délután az ellenség a Doberdó fensikot és a görzi hídfőt, valamint az arcvonal mögött levő egyes helységeket élénk ágyutüz alatt tartotta. Repülőink a cormensi és san-giovanni-di-nanzanoi pályaudvarokra nehéz bombákat dobtak. A Dolomit arcvonalon is helyenként igen élénk volt a tüzér harc. A Col di Lanán, az olaszoknak a gerincen levő támaszpontunk ellen intézett újabb támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Oroszok véres veresége a Naroc tónál.

Berlin, április 29. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A labassei csatorna és Arras közti arcvonalon állandóan élénk, ránk nézve sikeres aknaharc folyik. Givenchy en Ghelle vidékén valamelyes előrehaladást tettünk és az angoloknak ezzel szemben ellenünk intézett két kézi gránát támadását véresen visszavertük. A Maas területén, a Mort-Homme magaslaton és attól keletre újból meghiusítottunk francia-ellenátadásokat. A Champagneban, Moronvillerstől délre levő ágyuink leszedtek egy francia kétédelűt. A bennülők meghaltak. Bölke főhadnagy Vauxtól délre a tizenegyedik ellenséges légi járművet lőtte le.

Keleti hadszíntér:

A Naroc tótól délre csapataink tegnap előretörték, hogy a március huszonhatodikán visszafoglalt megtitgylő állásokat még jobban megjavítsák. A március huszadika előtt birtokunkba volt árkokon túl haladva elfoglaltuk az orosz állásokat Stanarocce és Stouchewce között. Öt ezer hatszáz fogoly, ötvenhat tisztet, akik között négy törzstiszt volt, egy ágyu, huszonnyolc géppuska és tíz aknavető jutott kezünkbe. Az oroszok ezenfelül súlyos véres veszteségeket szenvedtek, amelyek az éj folyamán sűrű tömegekkel megindított ellentámadás alkalmával még tetemesen megnövekedtek. Az ellenség az elvesztett területből nem volt képes egy tapodtat sem visszaszerezni. Légjajóink támadást intéztek Wendennál és a Dünaburg ryezycai vonalon a vasúti telepek ellen.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kut-el-Amara elesett.

Arad, április 29.

Üzletet ajánlott Townsend ezredes, a Kut-el-Amarába zart angol sereg parancsnoka a törököknek. Egy millió font és teljes nadzszakmány, ha a varból szabad elvonulást engednek. Az üzlet nem sikerült. Kut-el-Amara elesett és a vár tizenharromezer főnyi angol légénysége a törökök foglya.

Máskor is nagy jelentősége lett volna ennek a győzelemnek szövetségesünkre nézve; és különösen nagy csapás ez Angliának most, amikor az ir lázadástól lett harcoképtelenné. De a kapituláció tényén felül a világtörténelembe való, mint Anglia erényeit hirdető: az az alku, a mely a vár feladását megelőzte.

A mikor a mi Przemyslink állott Kut-el-Amara mai helyzete előtt, a védőseregnek, Kuzmanek tábornoknak, Tamássy tábornoknak, Szathmáry ezredesnek ez az üzlet nem jutott eszébe. Azok küzdöttek az éhséggel, amíg lehetett. Azután az éhségtől, a fáradtságtól kimerülten, utolsó kirohanásra szánták magukat, hogy minden pénznél drágábban, az életük árán próbálják a várat kivágni az ostrom-gyűrűből. Mikor a lehetetlen nem sikerült, elpusztítottak mindent, ami az ellenségre értékes lehetett volna és átadták magukat a legbusabb katonasorsnak: mentek a hadifogságba, Szibériába.

Rá vall Townsend ezredes ajánlata annak az angol államtérfinak esődöt mondott elméletére, hogy a háborút az ezüst golyó fogja megnyerni, hogy az lesz a győztes, akinek zsebében az utolsó pénzdarab megmarad. Angliának még van pénze — ha nem volna, lennének neki szövetségesei? — és szívesen ad belőle

a törököknek, ha egy kapituláció szégyenét, megaláztatását enyhíteni hajlandók. Egy millió — és osodálnók, ha a bekötött szemű parlamentaire, aki ezt az ajánlatot vitte, nem tette volna hozzá: egyébként nincs kizárva, hogy a parancsnok az ajánlatot még meg is javítja.

Pénz, pénz, nagy ur voltál mindig, még amikor belőled a kevéssel többet lehetett vásárolni, mint most a sokkal. De mindenképp félé mégis az angolok emelték ebben a háboruban. Az ő szemükben minden csak pénzen mulik. Pénzzel lehet katonákat verbuválni és az általános katonakötelezettséget pótolni; pénzzel lehet az olaszt a régi szövetségből kiugratni és meglizetni, hogy a volt szövetségese ellen forduljon; pénzzel lehet Amerika minden municióját, a semleges államok minden élelmét összevásárolni; pénzért győzelmeket hazudtatni, a zugolódók száját betömetni, sőt talán az egész kontinenst megvenni, mint a hogy a vagyonukkal már meg nem férő, gögös hadseregszállítók a régi szálló ígével mondanak: was kostet Europa?

De Kut-el-Amaránál megbukott ez a föltevés, a mint hogy megbukott egyebekben is két háborus esztendő alatt. Vannak dolgok, a miket pénzen nem lehet megvenni és pénzzel nem lehet meglizetni. Ast a halálra szánt fölbuzdulást, a mely a legnagyobb veszedelmek spanyol lovasai között és a legnagyobb győzések mellett kimerülhetetlenül veti magát az ellenségre, a nélkül, hogy előzőleg eszébe jutna ceruzával számításni, mi haszna lesz neki ezen kockázatos műveletből? Ez az érzés meglehetősen idegen és megnagy-

rázhatatlan az angol katonák előtt és ezért talán meg is voltak lepve, a mikor az ostromló törökök azt visszautasították. Nem kell nekik a millió font és talán a hadifogságra szánt angolokra se éhesek: nekik az a dicsőség kell, a mely a várat a tökéletes és feltétel nélkül való kapituláció formájában adja a győzők kezébe.

Dicsőség, — ez is van, angol üzleturak. Dicsőség, vitézség, önfeláldozás, szabadságszeretet, hősi elszántság, — csupa olyan fogalmak, amelyeket elavultaknak hittek és amelyek elhalványultak az arany fénye és elnémultak az arany csengése mellett. Most pedig kiderül és kiderült százszor ezerkilencszáztizennégy augusztus óta, hogy ezekkel nyerik meg a háborút és nem az ezüst golyócskákkal. Angliának még zsebében lesz az utolsó font, sőt a többi is, a mint hogy Thowseid ezredes is gazdája volt talán a fölkinált egy milliúnak, amikor a kardot átadta és Angliát a pénze szintén nem fogja megszabadítani attól, hogy a tiszteességes béke előtt ne kapituláljon. És a kut-elamarai kudarc és vereség okulásul szolgálhat mindazoknak az államoknak, amelyek minden reménységüket Nagybrittania kincses ládáihoz kapcsolják.

Aradi honvéd a hadsereg aranykönyvében. A hadügyminisztérium sajtóirodája a harcokban kitűnt nők tetteit ismeretű közléseiben a következőkben emlékszik meg egy aradi vitéz katonáról: *Szmola Imre*, a 2. honvédgyalogezred őrmestere résztvett az ezrednek a Rostóka-pataktól északra fekvő magaslatokon megvívott véres és nagyvesztésű harcában a századparancsnokának parancsait annak legteljesebb megelégedéssel hajtott végre. Amellett az általa rendelt két rajt fölébe való ügyességgel és körültekintéssel a minden veszély nélkül az óhajtott helyzetbe juttatta, ahonnan 180 lépésre közelítette meg az ellenség oldalát. Másodosztályú ezüst vitézségi érmét kapta tetteért.

Jegyzések a negyedik hadikölcsönre.

(A kitartás próbaköve.)

Az Aradi közlöny tudósítójától.

Arad, április 29.

Jól vigyázzunk a negyedik hadikölcsön sikerére, mert ez a kitartás próbaköve lesz. Világok tusáján, a hosszú küzdelemben egy pereig sem szabad lankadni a lelkesedésnek a a győzelemben vetett törhetetlen hitnek. Ez a hit kell, hogy diadalmaskodjék most is, amikor az egész világ előtt kell próbát tennünk arról, hogy nincs csüggedés a magyar lelkekben, hanem erő van, hatalmas energia, melylyel törhetetlenül haladunk végső célunk felé és ennek dija a nyugodalmass béke lesz.

Miért is csüggedne bárki most, amikor ellenségeink halálos szorítását kettőtörve, győzelmesen harcolunk mindenütt? Amikor nemzeti létünkben megtámadva olyanok által, akik azt hitték, hogy most érkezett el a pillanat, amelyben agyon szoríthatnak, fényes sikerrel álltunk ellen óriás támadásoknak a hatalmas lendülettel verjük az ellent saját országába. Ez hevíti a lelküket a lelkesíti még a csüggedőket is és mindenki gyáva, aki ma még kételkedni mer. S most még ezzel a lelkierejével és törhetetlen akarattal kell megteremtteni a negyedik hadikölcsön sikerét, összefogva, láncot alkotva minden magyar léleknek, hogy tanúságot tegyünk ország világ előtt a kitartás erényének legmagasabb fokáról. Ebben a halálos mérkőzésben a hadikölcsön jelenti az erők teljességét, az energiák összeségét, mindent ami a hadseregek emberanyagán túl van.

Polgárok, bajtársak és asszonyok, ezt segítsétek elő, ennek a keret öngyűlöletét minden eszközzel, minden erővel, mert ez az állampapír szent próbaköve a kitartásnak, a melyben nagyra kell mutatkozni. Ha áldozat volna is ez, ekkor is meg kellene hozni a haza oltárára ezekben a világtörténelmi időkben, de ez biztos, becsületes és szent üzlet, a jelölényesebb tőkebefektetés, hát hogyne siemne mindenki, hogy ezt a kötelességét lerójjá a haza iránt?

Jól vigyázzunk tehát, mert a negyedik hadikölcsön a tökéletes bizalom és a kitartás

próbaköve. B-zonyság Isten és ember előtt igazságos ügyünk szent diadalában.

Aradon ma nagyszámú jegyzések történtek: Egy millió koronás jegyzéssel négy és fél millióra szaporította a négy hadikölcsönben történő részvételét a Neuman Testvérek cég, félmillió koronát jegyzett az Aradi Első Takarékpénztár és negyedmilliót Mahler Adám eleki nagybirtokos. A mai jegyzések a következők:

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál: Neuman Testvérek 1.000.000 koronát, (a négy hadikölcsönre összesen 4 és fél millió koronát jegyzett), Mahler Adám eleki nagybirtokos 250.000 koronát, Mahler Adámné 50.000 koronát, Fekete Rókus 10.000 koronát, Lantos János 10.000 koronát, István Pál 10.000 koronát, özv. Nesnera Aladárné 8000 koronát, Scannelbach, Franciska 4000 koronát, Klem János 2000 koronát, Bartók Teréz 1000 koronát. Összes eddigi jegyzés: 2.050.000 korona.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál: Aradi Első Takarékpénztár 500.000 koronát, Ildi Adler Andor 50.000 koronát, Moskovitz József (színházépítő) 50.000 koronát, Monyoró uradalom 50.000 koronát, Habereger György 4000 koronát, Fehér György 2000 koronát, Pecsénye Jenő 1200 koronát, Apróbb tételekben 1500 koronát.

A Hajduböszörményi Hitelbank és Takarékpénztár jegyzései: Tisza István gróf 10.000 koronát, Baltazár Dezső dr. püspök 10.000 koronát, Ref. Egynáz F.-Ardó 3000 koronát, Kiss Ferenc 1700 koronát, Szekács Mihály 1150 koronát, Hoffmann és Kronovits 1000 koronát, Bereczky Lajos 800 koronát, özv. Szabó Jánosné 200 koronát, Szabó Gedeon 200 koronát, Disznós Károlyné 200 koronát. A mai jegyzés 686.950 korona. Összes jegyzés eddig: 1.314.700 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 184.000 koronát jegyeztek. A mai jegyzések közt van Szanda Ferenc (Pusztaszat) 5000 koronás jegyzése. A végösszeg 703.250 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma Mautner R. 2000 koronát és Bariss Arpád (Bécs-öcsabárási) 5000 koronát jegyzett. Az eddigi jegyzések összege 534.800 korona.

Versek.

Irtá: Kövér Erzsébet.

A panaszkodókhoz.

El a panasszal, el jajgatással!
A köny a gyöngék gyöngé fegyvere.
Ily nagy időben, amelyet megértünk,
Hogy is próbáltok harcolni vele?

Most gyávaság a multba sirni vissza
S ölbetett kézzel várni — vajh mi ér?
Föl a szivekkel, föl a fegyverekkel!
A bátoré a zöldelő babér!

Mit mondjak néktek?

Mit mondjak néktek? Nincsen arra szó,
Mit érzek, mikor látlak titeket. —
Még el sem olvadt talán az a hó,
Melyet befestett piros véretek,
És már csalogat a trombitahang,
Uj áldozatot hozni a honért,
Majd megcsendül a temetőharang:
Szent fejetekre Hadur fon babért.
Mit mondjak néktek? Mi gyöngék a szóki.
Ha hallhatnátok a szívem szavát!
Ti vagytok az új honalapítók,
Ti véres, rongyos, szürke katonák.

Ősz.

Az éjjel sirt a kéményben a szél
És nyikorogtak ajtók, ablakok.
Vad táncot járt a tépett falevél
S megütötte néha az ablakot.
És hullt az eső, — őszi permeteg,
Már nem sugárzó nyárnak zápora.
A szívem átölelte a hideg. —
Az ősz jött el hozzánk az éjszaka.

Volnék bár büszke bércetető . . .

Volnék bár büszke bércetető,
Mégsem leh tnek oly magas,
Hogy, — fölemelvén a fejem,
Hozzádig érjek, Istenem.

S volnék bár kicsi, törpe moh,
Mégsem lehetnék oly parány,
Hogy — bízva a csócsánam fejem,
Te meg ne látnád a tenem.

En azt hiszem . . .

En azt hiszem, hogy este halok majd meg
És kacagásra lesz nyitva a szám.
Ugy visz majd el, vidáman és büszkén
Csontos karján barátom, a halál.
És vigan nézek majd vissza a földre.
Hisz mi az élet? Egy kom dia.

Az embernek, ha akarja, ha nem,
Véges-végig kell azt játszania.
Az igazságot nem ott kell keresni.
Az ott van, hová a halál vezet.
En várok erre a nagy igazságra
És bátran fogok a halállal kezét.
Visz. S visszan zek vidáman és büszkén.
És kacagásra lesz nyitva a szám.
En nem félek a nagy, nagy Igazságtól.
En jól játszottam a komédiám.

Egy őszi délután.

Az égre borul bánatszürke felhő,
Halkan szítál a hideg őszi eső,
Haldokolnak a halvány levelek
A szomszédkertben a gesztenyefán.
Nincs többé napfény, madárdal se hangzik
Az őszi rózsa sápadtan virágzik
És lombvesztetten áll már a berek;
Csak ezt hagyta a nyár maga után.
Halódik minden. De benn a szobánkban
Életek kelnek szép melódiákban
És benépesül minden kis sarok . . .
Két édes kéz jár a vén zongorán.
És képzeletben, álomszerű kódbe
Az édesapám mosolyog szemembe,
Mig szárnyrakelnek régi szép dalok,
Mig zongorázik az édesanyám.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál a mai jegyzések összege 25.000 korona. Ebből Mellinger József 10.000 koronát jegyzett, a többi apróbb tételekben jegyeztek. A jegyzések összege eddig 120.000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál özv. Fischer Richárdné 20.000 koronát, Kardos Miklós 5000 koronát, R. J. 5000 koronát, Spitzer Jakab és neje (Kassa) 1000 koronát jegyzett. Összes eddigi jegyzés 114.600 kor.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma Borezék Ferenc 10.000 koronát, Klein Sándor 5000 koronát jegyzett, apróbb tételekből 4000 korona folyt be; a mai jegyzések 19.000 koronát tesznek ki és a jegyzések eddigi végösszege 114.950 korona.

A „Viktória” Takarékpénztárnál a hadikölcsön jegyzése a mai napig 46.000 korona.

Újjáalakítják a román kabinetet.

A román kamara új ülészaka. — Román ülészék Besszarábiába.)

Átvitt tudósítás.

Bukarest, április 29.

Az „Universul” jelenti: Kormánykörökből arról értesülünk, hogy a román törvényhozó testületet május elején rendkívüli ülészakra fogják egybehívni. Ezen ülészéken tárgyalják a katonai törvénykönyv egyes módosításait és tisztázzák a börtöni törvény egyes magyarizátra szoruló szakaszait. Ugyanezen forrásból jelentik — amit azonban ientariásai közlünk — hogy a parlament ezen ülészékát már újjáalakított kabinettel fogják megnyitni.

Román nők orosz hadimunkán.

Bukarest. Besszarábiából jelentik a Bukarester Tageblattnak: Az orosz katonai hatóságok jegyzékeket készítettek ama 46 évnél fiatalabb nőkről, akiket lövészárkok ásására és más katonai munkálatokra fognak igénybe venni. Minden asszonynak két ást, valamint egy ételzőt üstöt kell magával hoznia. Ez az összeírás különösen a román telepések feleségei ellen irányul.

Lázongás egy román községben.

Bukarest. Jassyból jelentik: Dolhesti (Szucsava) község lakói között komoly következményű, véres összeütközés volt. Ámbar részletes jelentés még nem érkezett, annyi már is ismeretes, hogy az összeütközésnek több halott és sebesült áldozata van. A hatóságok a nyomozást megindították.

Megsebesített román katona.

Bukarest. Hertz romániai községből jelentik: Folyó évi április 20-án az orosz tüzérség a bukovinai határon egy osztrák-magyar légihajót lővöldözött. Ez alkalommal egy orosz arapnál Mamornitsa román község területén esett alá, ahol elfaltatta és megsebesítette Christaru György román katonát.

Orosz szökevények Romániában.

Bukarest. Hertz romániai községből jelentik: Tegnap négy orosz katonaszökevényt szállítottak ide. Kettő közülük a 11. tüzérbrigádhoz, egy a 10. huszárezredhez és egy az egyik kozákezredhez tartozik. A katonaszökevények kihalgatásuk alkalmával kijelentették, hogy már nem bírták elviselni a háború viszontagságait. A szökevényeket Schipotoa szállították.

Bukarest. Brailából jelentik: A román határrendőrség jogtalan határátlépés miatt letartóztatta Tanto Franceseot és Panett Constantorost. A megjelölt puhatoások szerint a letartóztatottak előbb az Ariadula nevű vitorlás legénységéhez tartoztak. Ezt a hajót az orosz flotta süllyesztette el a Fekete tengeren. Miután azonban a két matróz eselött egy orosz páncélos cirkálón teljesített szolgálatot, az oroszok előbb Szbasztopolban, innen pedig Odeszsaába vitték őket, anonnán most Romániába menekültek.

TORVENYREZES.

§ A válópereket szóbelileg tárgyalják a táblán. Nagyváradról jelentik: A királyi táblán tegnap délelőtt folyt le az új perrendtartás szerint az első szóbeli válóper tárgyalás. Eddig a királyi törvényszéken a válópereket szóbelileg tárgyalták meg, a tárgyaláson az ügyészség képviselője nem jelenhetett meg. A királyi táblán a válóper tárgyalások azonban mindig írásbelileg intézettek el és a főügyészség szintén nem képviselhetette magát. Az új perrendtartás azonban a közérdeket tartva szem előtt, amelynek főcélja a házasságok fenntartása, úgy rendelkezik, hogy a törvényszéken a királyi ügyészség, a királyi táblán pedig a főügyészség képviseltesse magát. Egyben intézkedik arról is, hogy a királyi táblán a válóperek tárgyalásai épúgy, mint a törvényszéken, szóbelileg folyjanak le. Az új perrendtartás rendelkezéseinek megfelelőleg tegnap délelőtt tartotta meg a királyi tábla Lábán Lajos elnök vezetése alatt az első szóbeli válóper tárgyalást. A tárgyaláson a főügyészség képviselőjében Sztancsziavszky Adolf dr. főügyész jelent meg. A fél képviselője Stern László dr. volt. Az első szóbeli válóper tárgyalás megkezdése előtt Lábán Lajos táblai elnök a bíróság nevében üdvözölte a főügyészség képviselőjét, Sztancsziavszky Adolf drt, aki az igazságkeresésben szintén részt vesz és a bíróság munkájának támogatásával a közérdek megvédelmezését és a házasságok fenntartását szolgálja. Lábán Lajos táblai elnök beszéde után a bíróság megkezdte az első szóbeli válóper tárgyalást.

§ A marhaszállítók bünpere. Pozsonyból jelentik: A törvényszék ma folytatta Ivánka Imre és társai bünpereét. Schwartz Oszkár bérlő és Stangel Dávid vádlottak tagadták, hogy ők sóval és paprikával stették, majd pedig megitták a marhát leszállítása előtt.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Egy magyar nábob.

Színvíg 5 felvonásban. Jókai Mór regényéből írta Hevesi Sándor. — Bemutató előadás.

Arad, április 29.

Egy jól sikerült sajtóházi színpadon pénteken Jókai darabjal zárja le asztalunk a mérlegét. Szébben és máltóbban aligba bucsuzhatott volna el nem mindig kitartó, de sokszor elnéző közönségétől. A poézis aranyos fényével fedte be a kopott díszleteket s a legnagyobb magyar mesemondó szavainak színes szőnyegével takarta el az aradi színpad fozaladozó bársonyait. A riválda lámpáit fejedelmi vendég tiszteletére gyújtotta fel, ki még holta után is uralkodó maradt: millió szív körüljáró ura, játszópajtása, könyves szeretője, vigasztaló barátja...

Aranyak csengenek, színgatók... Hátzók, szivárványok hét színe szikrák, könyvek torrásából mosolyok pillangója üdül fel, mikor Jókai ajkáról elindul a mese... Kitűnő röpitett még képzeletének erős szárnyán? Kinek szívében ne játszott volna, mint a legszebb hangszeren? Kivel ne álmodott volna együtt a délszaki pálmák tövében kéken szikrázó csillagok alatt, vagy éjszaka hónapok felhő szivatajai? Mindenütt ott volt velünk: az iskolák padjain, a bimbózó érzések első oszlopjainak idején, az utóak tüntetésén s az ő keblén pihentünk meg a főfikor lázadás napja után s az ő jószágos lék szemének mosolya ragyogta be az őss törtök alkonyát... Jókai ez a varázslatos név volt és lassú beáramlásig időkig a magyar lélek univerzális gyógy-szere.

Kevés jó színdarabot ismerünk, melyet regényből állítottak át. S ez természetesen is. A regény epikus folyamatát nagyon nehéz drámaivá gyurálni, a betűk alá temetett alkonyat, éjszaka, beszéd és eszelekvő személynéket természetien. Kétszeresen nehéz Jókai regényéből színdarabot írni. Mert Jókai oszlopátos hatásvilág csak meséiben, hanem előadásának szokatos bájában és magával ragadó erejében is rejlik. Ezt pedig lehetetlen a színpadra vinni. Hevesi a legnagyobb gondtal s egy hozzáértő ember lelkiismeretes buzgalmával vitte Jókai párbeszédeit a színpadra, de leírásának, jellemzéseinek tömör plasztikáját, elevenességét, törtémondatsainak drága humorát s az állathette át az új talajba. Sok élvezeti s kímeselek közl a kertészkedés közben.

Mégis hálásak vagyunk az áldógorónak. Izlésc kímomult, keze biztos, itélete mértékadó. Erté mit kell és mit szabad tudni. Tudja, hogy Jókaihoz pietással, kegyelettel szabad nyulnia s a színgatók garzadátsáiból kitudja választani a legértékesebbeket. S csak átforgmáltan, új foglalatban is a Jókai! Hálásak vagyunk Hevesinek, mert visszavarázolta a régi álmainkat, életre keltette kedves ismerősinket. Mert ezek a Jókai-alakok mind-mind a mieink voltak valaha s azok ma is. A kedves emlékek raja tapad hozzájuk, átvirrasztott éjszakák, könyves párnák, józsi kacagások, hosszú séták a zöld zenit és sziklakok alatt, melyek mögött a mi regényünk drága alakja aludta a hajnali álmot...

Csak csengjenek-bongjanak a színpadon a Jókai szavai, mint a májusi fák eser apró fehér harangocskái s hirtelenek a szívok fölé álmodat, vigasztalást, meggyugvást és megújodást...

Az előadás igyekezett méltó lenni Jókai nevéhez és emlékéhez. S néhány anachronizmust és stilustalanságot leszámítva az igyeke-

zetet siker koronázta. Hidvégi Ernő játszotta az öreg Kárpáthy Jánost. A régi magyar ur nemes maradiságát, a tél hava alatt is lobogó tűzét, ma már csak hagyományokban élő egész szép alakját a legszebb művészi eszközökkel rögzítette meg. Az ifjabb Kárpáthy alakját, az elkorcsosult külföldiaskedő magyar nemes képét Kertész Dezső rajzolta meg nagy elevenítő erővel. Látszik, hogy alapos tanulmány tárgyává tette alakját a jellemző vonásait gondosan másolta le. Szép sikere volt. Szentirmay Rudolf gróf ideális alakulata Barics volt a szerencsés tolmácsolója. Várnai néhány szavas szerepében is művészi és igaz tudott lenni. Epizód szerepekben is kiváltak Polgár Sándor, Polgár Béni és Herold Ede. Fanny halvány alakját K. Kápolnay Jutiska elevenítette meg. Kissé színtelen volt, de ez a szerep hibája. A regény légi és ideális alakját tulerőre realizálta a színpad közelsége. Szentirmay Flóra néhány szavát sok igaz hanggal szépitette meg Zádor Ilonka. Míg Borozsnyai Ilonka egy-két szatirikus mondatával kellett élénk derűtiséget. Szász Anna egyszerű és megható volt a jószágos Teréz néni szerepében. Benkőné a néhány ríktó folttal megrajzolt Meyerné szerepét adta sok jellemző erővel. A rendezés munkáját Hidvégi vállalta. Nehéz feladata volt. A rendelkezésre álló eszközök elégtelenek a Jókai-regény korának stílusához. De fáradsága még se vesztett kára, mindent megmentett, amit csak megmenthetett.

A téli szezon utolsó előadását zsefolt házneste végig. Szimbóluma volt ez talán a társulat iránt érzett rokonszenvenek? Hála a múltért s előlegezett bizalom a jövőre? Vagy a direktornak szánt meleg köszönet? Szögezzük itt le — hogy akár es, akár az, direktor is, társulat is megérdemelték. Hiányok, fogyatkozások vannak a társulatban, de valjuk meg, a színpártolás se volt mindig egyenletes és kifogástalan. S ha most a direktió a legnagyobb jóakarattal és áldozatkészséggel elűnteti a hiányokat és fogyatkozásokat, illő lenne, hogy a jövőben a közönség is nagyobb buzgalommal látogassa az aradi Nemzeti Színházat.

Z. A.

* Huszonöt ezer koronát juttatott hadi jótékonyra két aradi művész. Erdős statisztikát kaptunk Teilmányz Emil és Vas Sándor művészek az idei szezonban kifejtett jótékony és művészi tevékenységéről. A két művész mindegyike 18 hangversenyen lépett fel, melyeknek tiszta bevételé összesen 25.000 koronát tesz ki. Ennyit jutattak tehát külföldi katonai jótékony célra, aminek bizonyára elismerésül tekintendő az, hogy a két művész a katonai szolgálat alól bizonytalan időre szabadságot tartott, úgy, hogy most fokozottabb módon szentelhetik majd működésüket a jótékonyra és a művészetnek. A 18 hangverseny így eszik meg: Aradon volt 5, Budapesten, Eger 2-2, Bács, Nagyvárad, Temesvár, Kecskemét, Makó, Lippa és Nagyszombatokon 1-1 hangverseny.

* Zichy Géza gróf jubileuma. A magyar királyi Operaház május 16-án, 18-án és 20-án előadja Zichy Géza gróf Rátkői trágédiáját. Ama résztvevőknek, akik vidékről utaznak Budapestre emez előadások látogatására és a jegynek az árát az Operaház igazgatóságának előzetesen folyó évi május 8-ikáig beküldik, az Operaház igazgatósága hajlandó az államvasutak vonalain az alsóbb kocsiosztályon való utazási kedvezményt a korlátozott számban rendelkezésre álló ily igazolványok mértékén belül biztosítani.

* Katenazene hangverseny. A király védnöksége alatt levő katonai özvegy- és árva-alap javára május hó 6-án, szombat este fél 9 órakor a Városi kávéházban Zellner Sándor karnagy, a 88. gy. e. zenekarával jótékony célú hangversenyt rendez. A tavaly óta élénk emlékezetben maradt katonahangversenyek felújítását a zenekedvelő közönség bizonyára örömmel üdvözli s remélhetőleg ismét tekintélyes összeg fog maradni a jótékony cél javára.

* A színház hírei. Az idei téli színiidény utolsó előadásai. Vasárnap délután 3 és fél órakor a szezon legnagyobb sikert aratott operettje, „A Málnás Miska” kerül színre, ez lesz ennek az általában kedvelt operettnek első délutáni előadása, a szereplők ugyanazok, mint a bemutatás előadásánál voltak, este 7 és fél órakor „A magyar nábob”-nak lesz a második előadása. Hétfőn utolsó előadásnak a karizmatikus jutalomjátékul „Nagy kabaré-est”, csupa új és aktualis számokkal, az estnek különös érdekessége Lippai Dezső és Zádor Jenő szíves közreműködése. A hétfői előadás után a téli színiidény kapui bezáródnak és azontúl a Nyári Színházban június hó 10-én kezdődnek az előadások.

* D. 14. (Harry Piel rekordfilm az Urániában.) Harry Pielnek, a nagy német rendezőnek, ki az idei szezonban egymásután aratja a kivételes sikereket, egyik legnagyobb sikerült alkotása ez a filmdráma. Egy vidékről felkerült szegény fiatal ember áll a cselekmény központjában, kit a sonasem látott világváros tenyűző, rohanó áradata mámorossá tesz. Mindenáron gazdaggá akar lenni, élvezni akarja a város ezernyi kapitó gyönyörét. Egy nagy gépgyárba jutva, intrikus módon ugyan, de sikerül célját elérnie. Mar egészen közeiről látja szerencsését, nagy vagyont, előkelő feleséget, de a tehetetlenség, mely nála még gonoszlelkűséggel is párosult, megboszulja magát. Harry Piel, a rendezőt ennél a filmben is az jellemzi, mint eddigi nagy alkotásainál: mar első pillanatban megragadja az érdeklődést s háttérül most is nagy ipartelep, gépészoronytegeket használ. A kiváló képét, mely mindkét napon zsefolt házat vonzott, ma mutat be utóijára a színház. — Odette, az idey legnagyobb szenzációja legközelebb az Urániában. 5

* Vallomás a tulvilágról. (Nagy amerikai bűnügyi dráma az Apollóban.) Hétfőn szenzációs amerikai bűnügyi drámát mutat be az Apolló-színház. Vallomás a tulvilágról a címe a legújabb szezonlágernek, amely rendelkezik mindama sajtóságokkal, ami legjobb bűnügyi filmek tulajdonsága. Nincsenek bántó részletek benne, hanem az elbeszélés érdekességére törekedik. Egy feyencsőkés indítja meg a cselekményt. Irúkjai közül különösen megépe az, hogy a bűnös nyomára a meggyilkoltnak a szeme vezet, melynek recéjén rajta van a gyilkos arca. A szenzációs bűnügyi filmen kívül Anna Muller, a népszerű komika játszik egy pompás behozatban.

* A bestia az Apolló színház vasárnapi műsorán. Kevés film kellett olyan radikál nagy érdeklődést, mint „A bestia” című dráma, amely hatása alatt áll két nap óta az Apolló publikuma. Dacára a téma realitásának, művészi finomsággal van feldolgozva az idegizgató cselekmény s így azok is gyönyörűséget találnak benne, akik nem szívesen látják a mezitelen életet. A nagyszabású film vasárnap kerül utóijára bemutatásra.

* Az aradi zenekonservatórium III-dik jótékony célú házihangversenye május hó 6-án lesz, amelyen Salgó Piri az intézet nagylelkű növendéke az egyedüli szereplő. 2191

* Grant kapitány gyermekei ma vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban. Gyermekekünk legszebb emlékei fűződnek Verne Gyula könyveihez. Az 6 művelből tanultuk meg mindast, a mi iskolai tudásunk kiegészítéséhez szükséges, de az 6 könyvet szeretettük meg velünk a tudományokat és magát az olvasást egyaránt. Verne Gyula egyike a világ-irodalom legérdekesebb és legkülönösebb egyéniségeinek. Nem ifjúsági író, mint azt sokan mondják, hanem univerzális írói egyéniség, aki mindentéle témát, mindentéle tárgyat szívesen, érdekesen és művésziesszen tudott feldolgozni. Verne Gyula, minden témája tanulságos és tudományos téma volt, de sohasem az 6 korának a tudománya, hanem azé a koré, amelyet mi most élünk — negyven évvel elő regényeinek megjelenése után — és azé a koré, melyet még csak utóidánk tognak átélni. Verne írói fantáziája mindent megjósolt, ami azóta még csak részben vált be. Nincsen olyan technikai újítás, nincs olyan agrárszerű hateradás mind a mai napig, a melynek Verne regényében nyoma ne volna. De Verne jóslatai sohasem mentek át fantasztikus határokbá. Verne minden dolgot megokolt és megindokolt, tudományos alapra helyezett és így regényei sohasem látszóttak erőszakosan elgondolt dolgoknak. Verne regényeinek értékét az is emelte, hogy ha komoly, tudományos dolgokról volt is benne szó, mindig volt bennük poezia. Sohasem vehettük észre Verne regényeiben, hogy tanítani akar, a poétikus irodalmi részek be tudták burkolni a száraz, tudományos mondanivalót. Ezek a tulajdonságok legjobban a „Grant kapitány gyermekei” című regényben uomborodnak ki, amelyben a főszerepet a két gyermeknek styja iránti végtelen szeretete játsza. Ez teszi egységeessé a regényt és ezért sikerült belőle hatalmas és minden hasonlót felülmuló filmdrámát csinálni. — Aki még emlékszik azokra az órákra — és ki nem emlékeznék? — mikor Verne mellett szórakoztunk, ujtta fel emlékeit, aki pedig még sohasem gyönyörködött Verne műveiben, az szerzze meg magának ezt a gyönyörűséget. — Legközelebb Asta Nielsenel a főszerepben: Hatalba kergetve című szenzációs sláger. 171

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölcson-könyvtárában és zenemak kölcsonzójében. 139

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Genf. A lioni Progres értesülése szerint Asquith külön tanácskozásokat folytatott a munkás szindikátusok vezetőségével, akik a védőtalálatság ellen foglaltak állást és kijelentették, hogy tizenöt népgyűlést tartanak Londonban, hogy a nép határozzon a kérdés felett.

Athén. Janinából jelentik: Az epirusi partok közelében egy tenger-alattjáró megtorpedózott egy angol csapatszallitót, amely ezeröttszáz katonával utban volt Korfuból Szalonikibe. A hajó elsülyedt és a katonák nagy részét sikerült megmenteni.

Amsterdam. Az angol kormány utasítására Anglia és Írország között az egész hajóforgalom szünetel. A kormány megiltotta azt is, hogy az ir képviselők nazájukba visszatérhesenek.

Csécsi-Nagy ezredes az „öreg” népfelkelőkről.

— Az emberanyag. — Öreg és fiatal önkéntesek. — Kik söprük a fő-
utcat Bródyban?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az Aradi Közlönynek már többször volt alkama arra, hogy részleteket közöljön egy kiváló, Aradon is nagyrabecsült magyar törzstiszt harctéri írásából. Csécsi Nagy Imre ezredes, aki most már hosszú hónapok óta egy népfelkelő lovasdandár parancsnoka, ezúttal rendkívül érdekes levélben írta meg testvérének, Csécsi Nagy Imre aradi református lelkész feleségének az „öreg” népfelkelő lovasok jellemzését és néhány szép megfigyelést a harcér életéből. A levélből a következőket van módunkban közölni:

... Nem tudom, irtam-e már arról, hogy ez a dandár, amelynek közel egy éve parancsnoka vagyok, micsoda — katonai kitűzést használva — „emberanyagból” áll? Már maga az a körülmény is érdekes, hogy a dandár felállításában az összes honvedhuszár ezredék részt vettek. Abban tehát az egész ország, a Kárpátoktól az Adriáig s Pozsonytól Csikszereedig, képviselve van. Mikor 1914. őszén megalakultunk, mondhatom, különös benyomást tett rám a sok jóképű öreg. Az igazat megvallva, az volt az aggodalmam, hogy csupán valami másodrendű szerepre leszünk kárhoztatva. Azóta, alaposan megismerve ezt az „emberanyagot”, nyugodt lélekkel, minden dicsekvés nélkül mondhatom, hogy ez a dandár nagyon értékes katonai alakulás. Tisztek és legénység, majdnem kivétel nélkül, megállapodott, komoly emberek, önálló existenciával, többnyire nagy családdal. Még egyrészt arról leolvasható, hogy nekik van kire és mire gondolni ott messze, valami kis alföldi fehérfalu tanyán, vagy az erdélyi hegyek közt levő kis faluban, addig másrészt nincs az a parancs, nincs az a nehéz feladat és veszedelem, amelyre ne vállalkoznának komolyan, nyugodtan és becsülettel. Talán nincs meg náluk az a fiatalos, majdnem gyermekes lelkesedés, mint azt a fiatalokból álló ezredéknél lehet látni, de ha megkapják a parancsot, — rajtsen az magában száz veszélyt és halált, — becsülettel igyekeznek annak megfelelni. Ez épen úgy áll a legénységre, mint a tisztikarra.

Ha valaki be akar látni ezeknek az embereknek a lelkébe, csak nézzen végig egy Istentiszteletet itt az erdőben. Mert ez most a mi templomunk. Végzetlenül megható, a mint sok derefejű huszár áhitattal imádkozik, vagy éneklő a gyönyörű zsoltárt: „Tebenned bízunk eleitől fogva.” Arcukon látszik, hogy gondolatuk Istennél és családjuknál van, közben csendes mozdulattal meg-megtörölgetik szemüket. Arany nép ez, rajongok értük. Képzelted fájdalommat, mikor egy-egy keményebb ütközetben nagyobb veszteségeink voltak.

Mikor 1914. utolsó napjaiban az oroszok az uezsoki szoroson betörték, bennünket is eléjük vetettek s ettől kezdve mindig a legnehezebb helyeken voltunk alkalmazva. Örömmel mondhatom, hogy előjáróink igen jó véleményeket alkottak rólunk. A népfelkelő huszárnak nagy becsülete van mindenfelé. A népfelkelő kifejezés a régi felfogás szerint majdnem gúnynév volt. Tisztelet illesse ezt a nevet!

Tudvalevő dolog, hogy a háború elvadija az erkölcsöket s ilyenkor a katonai és egyéb bűnök igen gyakoriak. A hadbírók mindenütt,

panaszkodnak, hogy nem győzik a munkát. Az én hadbíróm azért panaszkodik, hogy nincs munkája. A dandár tennivalója, egy és háromnegyed év óta, alig jordult elő büntetendő cselekmény.

Mióta Oroszországban vagyunk, — nyolcadik hónapja — s mióta löveg álló harcok vannak, hála Istennek, kevesebb a veszteségünk. A pótlásokat havonta rendszeresen kapjuk, úgy hogy most már ismét tekintélyes erőt képviselünk. Nemrégiben érkezett egy pótlás: nyolcvanöt ember egy hadnaggyal. Szabadkai gyerekek voltak, köztük sokan sebesüléssel felgyógyultak. Parancsnokuk, egy peckes kis hadnagy, egy a háborúra önként jelentkezett ötvennyolc éves baosi. Nem sokkal később egy másik pótlás is érkezett. Csupa gyönyörű szál ember. Ezek meg hová voltak. Mind igen szép és kitűnő katona. A parancsnokuk egy szintén önként jelentkezett többszörös nagypapa. Ezeket az öreg urakat a közel-szélűdás hozza ide. Igazán megható dolog. Mindig három tejjesen hová századom van.

A mulkoriban ismét szomorúságunk volt. Egy járőrünket éjjel leesen ázó muszák közrekapták, harc tejődött ki, amely az oroszok futásával végződött. A járőrnek azonban három embere elesett. Másnap reggel a három hullát a lövészárkok mögött, egy sátorlappal leterítve várt az utolsó utra, a temetőbe való szállításra, amikor egy zilált kinézésű, savart tekintetű huszár közeledett az elesett hősök felé. Odaérve, reszkető kézzel emeli fel a leplet az egyik alakról s annak arcát megpillantva, leirhatatlan sikolyal, ájuttan esett a hotttest mellé. Ilyen jelenet láttára nincs ember, aki könyeit vissza tudná tartani. Most már nyugszik ez a három hős is vitéz társai mellett a mi temetőnkben, egy erdő szélén. Temetőnk lakói — tájdalom — lassan, lassan szaporodnak.

Még januárban történt, hogy az állásokat vizsgálva, lövészosztályomnál jelentik, hogy négy katonai reáliskolás gyerek van nálunk, akik az iskolából szöktek meg, hogy részt vehessenek a háboruban. Mikor mondtam nekik, milyen nagy megfontolatlanság a tettük, azt felelték, hogy ők komoly megfontolás után cselekedtek, elég erősek arra, hogy részüket a háborúból kivegyék és ha az iskolából kicsapják őket, akkor épen elérik céljukat, mert mint önkéntesek, azonnal beállanak. Bár az aggódó szülők jutottak eszembe, mégis szerettem volna ezt a négy tizenhétéves fiút vitéz viselkedésükért megőrizni. Mindég puska volt kezükben, úgy jártak a lövészárkokat. Jelenkeztek minden veszedelmesebb szolgálatra. Egy hétig hagytam, had „élvezzék” a háborút, azután egy százalóssal visszaküldöttem őket iskolájukba. Együttal átiratban kértem az iskolaparancsnokot, hogy a gyerekek bűnének elbírálásánál vegye tekintetbe, hogy minden szolgálatot, melyre saját kérélmökre vezényeltettek, kifogástalanul teljesítették. Az iskolaparancsnok bölcsességére vall, hogy a fiúk az expediciót hatnapi áris-tommal uszták meg.

Nem régen egy orosz órs közvetlenül a mi vonalunk előtt befészkelve magát, sokat kellemetlenkedett a mieinknek. Elűzésükre egy szakaszvezető vállalkozott hatredmagával. El-

látva kési bombákkal, éjjel hason esueva, sikerült a harminctónyi orosz órhöz lopóskodniok. Akkor egyszerre kőszük vágva a bombákat, vagy huss orosz elpusztult, a többi hanyatt-homlok megjutamodott. A mieink puskatűszel üldözték őket mindaddig, míg egy egész ellenséges század nem közeledett feléjük. Erre sietve visszavonultak és nemhogy veszteségük lett volna, de még egy eleven muszákat és egy csomó orosz legyvert is hoztak magukkal. Természetesen, a szakaszvezető kitüntetésben részesült.

Mint már talán máskor is írtam, mi, a dandártörzs, egy szép erdőben lakunk. Most állandóan dolgozunk tanyánk esinoitására. Kunyhóink gyönyörűen épültek, köztük egy szép kis park keletkezett tilagórnával. A napokban a hadosztályparancsnokom meghívott egy variété-estére. Igen kiadós program volt összeállítva és a szereplők mind egy bécsi népfelkelő ezredből kerültek ki. Kissé komikus volt, hogy ezek a hivatásos artisták most viselt bakaruhában, komisz bakancsban jelentek meg a színpadon. Fekete kezeik elarutak, hogy itt bizony egy cseppet sem kímélik őket. Látszott rajtuk, mennyire jól esett hivatásuk szerint szerepelnük. Voltak köztük énekesek, zeneesek, komikusok és egy kiváló bűvész. A múlt hónapban a miniszterünk Bródyban járt, hová engem is berendeltek erre az alkalomra, ugyancsak a közelben lévő honved- és népfelkelő tiszteket. Mély hatással volt reánk, mikor a miniszterünk költői szép beszédben tomacsoltta az ország üdvöslétét. Érdekes, hogy Bródyban milyen ügyes rendszabályt hoztak az éjjeli kóborló hölgyek ellen. Ha esti tíz óra után magános női találának, azt becsukják másnap délszött tizenegy óráig. Akkor ugy, amint setált, kalappal boával, a főutcat separtették velők.

Mióta ebben az állásban vagyunk, napunknak legkedvesebb, legnehezebben várt momentum a posta érkezése reggel hat óra tájban. Többnyire meg hadi nyossolyákon haverve, pontjuk fel a távoiból, az édes otthonból, szép Magyarországból érkező leveleinket. Ilyenkor lelki szemem előtt sorban megjelennek azok, akiknek szeretetét az ezer kilométeres távolságon át idáig érzem. És idő alatt távol vagyok a háborútól, lelkem köztetek van, ti pedig mindnyájan körülöttem: a szerető jó hitves, az öt kedves fiú, édes jó anyam és ti kedves testvéreim. Rendszeren arra eszmélek fel, hogy megindulván a repülő, elkezdődik az azokra való ágyuzás, ami azután átmev az állások kölcsönös bombázására. Alulról jönnek a jelentések, felülről a parancsok és e közben kertészkedünk, parkirozunk, míg bealkonyodik. Este megint megélelnk a környék. Mindentek szól a puska, a gépfegyver, a bombavető óriási detonációja meg-megreszketeti a levegőt. Közben világító rakéták szállanak a magasba minden irányban s működnek a reflektorok, melyek hosszú fénycsávokat néha az égboltra is fölvetik. És többnyire egész éjjel így tart. A lövészárkokban ilyenkor van a munkaidő. A legénység nagyrésze a fedezékben dolgozik egész éjjel, mert ha nappal mutatkozik valaki, rögtön odalönek. A mulkoriban egy reflektor véletlenül rávilágított egy dolgozó csoportra. A következő percben minden oldalról oda ágyuztak. Az oroszok rendkívül tudnak figyelni és a tüzérségek kitűnő.

Még a lebergi találkozásról éhaffok megemlékezni. Ugy tűnik ez től előttem, mint valami nagyon szép álom. Milyen boldogság volt viszontlátni a szerető hitvest, kedves fiaimat s a mi jó Miklós bátyánkat! Mind a szív-

hozta oda őket és nekem egy néhány felejtés-
telles napot szereztek. Majnem osodaszamba
ment, hogy két kedves ismerőst a harcoló
katonák postáiról hívták oda hívni. Meg-
hívás volt kisérő tiszta ragasztó aszerelés.
Ezek egy percet sem akartak mellőzni el na-
gyn, minthig balom kapasszodtak. Mikor az
egyet elvitték öt nap véget ért, a lebergi

pályaudvaron két vonat állott egymás mellett,
indulásra készen. Az egyikbe felszálltak a
hosszú utazók, a másikba pedig én katonai
fiainkkal. A két kocsi éppen szemközt állott
egymással és egyszerre magindult az egyik
vonat nyugatra, a másik keletre és erre a
szép álomnak hízelten vége volt...

másnak. Hír szerint az angol csapatok idő-
közben bevették a posta házákat, majd a
a felkelők gyújtó bombákat használtak. A cső-
cseléket az utcai harcok arra csábították, hogy
a város legnagyobb üzleteit károsították.

London. French tábornok — akit Irer-
szág alkirályának neveztek ki teljes hatalom-
mal — jelenti: A dublini felkelés elnyomására
irányuló katonai intézkedések kielégítően ha-
ladnak előre. A felkelők még csak néhány
pontot tartanak megszállva. Elsősorban a Saek-
ville Street környékét tartották megszállva,
a főpostával együtt, mely a zendülők főhadiszál-
lása. Ezt a környéket katonai kordon zárta el.
A felkelők barikádokkal sáncolták el magukat.
A város különböző részeinek házaiból még
mindig lövöldöznek. Főként a törvényszéki
épülettől északnyugatra, amely vidéket még
mindig megszállva tartják. E háznak kiüríté-
se már csak rövid idő kérdése. A felkelés
főpontjai Irország többi részében Galvay és
Blainisorthi grótságok. Killyerrenből, Bloumel-
ből és Goreyből is nyugtalanságot jelentenek.
Irország egyéb vidékein a viszonyok normá-
lisak. A zavargások nyilván helyi jellegűek.

Asquith megbukik az ir lázadás miatt.

(Szemtanu elbeszélése a dublini zavargásokról.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, április 20.

Amsterdam. A Dally Telegraph
Asquith lemondásának lehetőségé-
ről elmélkedik és Lord Georgot
nevezi meg, mint a jövő emberét.
Az angolországi események Fran-
ciaországban az elképzelhető leg-
kegyetlenebb benyomást tették.

Lugano. A Stampa nap jelentik Lon-
donból: A dublini lázongás tart. A fel-
kelők vezérkara a Liberty Hall tor-
talmi szociálista egyesületében tar-
tózott. A kaszárnyából előretörő kor-
mánycsapatokra a lázadók a házak ab-
lakjaiból minden oldalról lövöldöznek.
Az angol csapatok által elhódított vá-
rosrészek ismét a felkelők kezére jutot-
tak és a lázadók hatáimukban tartják
a bejárás nagy részét. Sietve össze-
vont újabb csapatokkal sikerült beke-
ríteni a zendülőket, akik előtt most két
választás van, a hősi halál, vagy a
megadás.

Amsterdam. Sir Casement, aki
állítólag Kielből német tengeralatt-
járón utazott az ir partokig, jelen-
leg Toverben van, mint hadifogoly.

Amsterdam. A Timesben egy
szemtanu a következő részleteket
mondja el a dublini zavargásokról:
A múlt hétfőn a város nyugodtabb-
nak látszott, mint bármikor. A na-
gyobb élénkség csakis ott volt, ahol
a közönség a löversenyre igyekezett.
A szemtanu délelőtt az Conell-uton
a San Stefan Green irányában ment
és körülbelül száz Sin-Feint látott át-
vonulni Dublinen, a kik nagyrészt
fel voltak fegyverezve. Fegyvereiken
fel volt tüzve a szurony. Később egy,
vagy két lövést hallott és észrevette,
hogy az előbbi csapat töltött fegy-
verrel állott egy rácsnál. A lázadók
nemcsak az utat vették birtokukba,
hanem a főposta hivatalait és a kör-
nyék számos házat is megszállva
tartották. Ezzel egyidejűleg néhány
fegyverkereskedést károsítottak. A
postahivatal levélzsákjait barikád-
ként használták fel, míg az ablako-
kat és az épületeket is asztalokkal
barikádolták el. Az utcán a tömeg
meglepetve nézte az eseményeket. A
posta bejáratánál néhány Sin-Fein
állott, akik a tömeget visszatartották,
míg a posta-épületből lövéseket ad-
tak le.

Amikor a szemtanu a Dames Streten át
ment, látott a közvetlen. Elmondották,
hogy a szomszédos házak fedeléről a Sin-
fein egy katonát agyonlőttek. A Sin-
fein szövetség néhány tagja minden alkalmat fel-

használt arra, hogy katonákra és matrózokra lö-
hessen. Amikor két kerékpáros erre haladt, a
zendülők lövéseket adtak le feléjük, mire ezek
megálltak. Három órakor a postaépület zász-
lórudjára két lobogót tűztek fel. Az egyik a
Sinn-feinok lobogója volt, a másik egy sárga
lobogó. A Sinn-feinok lobogójára a zöld
színen sárga betűkkel a következő
szavak voltak írva: „Az ir köztársaság.” A lá-
zadók a lobogók kitűzését hatalmas örömrival-
gással fogadták. A nap folyamán csak a
Noikiről kastélya környékén történtek nagyobb
lövöldözések. Itt elkezdődött esatára kerül
a sor. A rendőrséget az utcákról eltávolít-
ták. A szolgálatban nem lévő katonáknak
azt tanácsolták, hogy keressenek menedéket.
Valahányszor a kastélyban mozgolódás támadt,
olánk tüzelés következett be. Este a színházak
és a mozik zárva voltak. Hat óra után már
csendes volt az utca. Csütörtökön reggel a
város déli részében, ahova a katonák kivonul-
tak, ismét heves tüzelés volt, amely az egész
napon át tartott. Egy angol agyunaszád amely
a zendülés folyamán a kikötőbe érkezett, két
lövést adott le a Sinn-fein szövetség emberei
által megszállott rakományokra. A lövések a
zendülők tüzelését elhűlítették. A zendülők
sem az angol sem az ir lakosságot nem bán-
talmasták, csak a katonasággal vették fel a
harcot. Nyilvánvaló tehát, hogy csak is a kor-
mányal szemben tanúsítanak ellenállást. Fosz-
tozás nem igen történt. Mindössze tíz-husz
halálba törték be. A gyalogjárókon az embe-
rek biztonságban voltak. Minden arra menőre,
ahol az utcákat megszállva tartották, ha az
egyszerűbben volt, mentek. A főpostára nyíló
öszes utakat elzárták. Csütörtökön a főposta
épülete körül drótsóványt állítottak fel. A Sinn-
feinok három embere felállt szuronyal ál-
lott ott itt, de megengedték a közönségnek,
hogy a drót sóványok alatt átmehessen. Nyil-
ván való az is, hogy a lázadóknak igen jó
szervezetük vannak, amelyek a város környé-
kén is támogatják a mozgalmat. A főpostára
vezető, mintegy ezer táviró húzalt elvágták, a
vasuti összeköttetést is megszakították. A posta
épületben lévő Sinn-fein tagok egy nagyobb
szállodából kaptak élelmet, ellátásukért kész-
pénzzel fizettek. A lázadók ugyanis a postán
talált papírpénzt a maguk céljaira fordították.

London. A Reuter-ügynökség jelenti Dub-
linból: Csütörtökön érkezett utolsó nem hiva-
talan hírek szerint a Liffey agyunaszád el-
pusztította a dublini árucarnokot. A csapatok
a zendülőket, akik bombákkal és gépfegyve-
rekkel vannak fellegyverezve, egy szálloda és
egy klub helyiség házában telején voltak el-
helyezve, kiűzték a San Stefan Green-ről, ahol
megerősített állásokban voltak. A felkelők még
mindig birtokában vannak a Jakobs-féle bisak-
vit gyárnak, amelyre a csapatok állandóan
tüzelnek, továbbá a törvényszéki épületnek,
valamint a postahivatalnak és egy vasuti álló-

Amsterdam. A Timesnek jelentik
Washingtonból, hogy az ir zavarga-
sokat Amerikában tesztült érdeklődés-
sel kísérik. A közvélemény nem lát-
szik hajlandóságot mutatni arra, hogy
a lázadókkal rokonszenvenzen. A new-
yorki Tribun cikket idéz, amely Birrel
államtitkár hivatali működését élesen
bírálja.

Amsterdam. Newyorkból jelentik: Az
amerikai egyesült ir liga newyorki vezetősége
nyilatkozatot tesz közzé, amelyben az ameri-
kai ireket arra inti, hogy gondoljanak arra,
hogy ok elsősorban amerikaiak.

Lugano. A Stampa londoni tudó-
sítója jelenti: Azt a tengeralattjáró-
nászadot, amelyen Casement Iror-
szagba utazott, egy gőzös kísérte,
amely nemetöltödi kereskedelmi ha-
jónak volt jelezve. Amikor egy an-
gol órhajó ezt feltartoztatta es el-
akarta vontatni, a német kapitány el-
súlyesztette hajóját, a legénységet
megmentették es toglyul ejtették.

TANÜGY.

(—) A főgimnázium Kárpát-ünnepélye.
Im már egy év telt el azóta, hogy a Kárpátok
éretalan s a szövetséges seregek vitézségén
megtörtött az oroszok minden előlködése. Ennek
a dicsőséges fegyverténynek emlékét fogja
ünnepelni — felsőbb rendelkezésre — az aradi
kir. főgimnázium tanulóifjúsága május hó
1-én, délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi Inter-
nátus udvarán tartandó Kárpát-ünnepélyvel.
Az ünnepély programja a következő: 1. Szó-
zat, éneki az egész tanulóifjúság. 2. Un-
nepi alkalmi beszéd, mondja Kara Győző tanár. 3.
Kárpáti-dal, éneki az I—IV. oszt. tanuló ifju-
sága. 4. Himnusz, éneki az egész tanuló
ifjúság. Ünnepe után az ellenség által tel-
dült kárpáti-falvak javára gyűjtést rendezünk.
Az ünnepélyre a szülőket és a tanügy bará-
taikat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

(—) Kárpáti ünnep a tanítóképzőben.
Az aradi általmi tanítóképző intézet a Kárpá-
tok jelentőségének méltatására május hó 1-én,
hétfőn délelőtt fél 11 órakor az intézet torna-
termében ünnepélyt rendez. Az ünnepély után
a földült kárpáti falvak javára gyűjtést rendez-
nek, de egyébként belépődij nincsen. Az ünne-
pésorán hazafias számokkal az intézet növén-
dékei és tanárai szerepelnek. Kedves dolog
egy iskolai fogalmazvány bemutatása illusztrá-
ciókkal. A tanítóképző gyakorló-iskolájának
IV—VI. o. tanulóinak közös dolgozatát a
„Hogyan építené föl és rendezné be a gyakor-
ló-iskola Aradtalvat?” kérdésszel olvassa fel
Igas Tibor IV. o. tanuló.

Hipnozissal meggyógyított katonák.

— Egy aradi ezredorvos sikere. —

Az Aradi Közlöny tudósítójának.

Arad, április 29

Az osztrák-magyar hadsereg orvosi kara a polgári orvosokkal egyetemben minden lehető elköveti, hogy dicső hadseregünk sebesültjeit és betegeit visszaadhassák vagy a harotérnek, vagy pedig harc képtelenség hiányában a polgári munkának. A legmodernebb gyógymódokat alkalmazzák, a leggondosabb gyógykezelésben részesítik a gondjaikra bízott harcosokat. Éppen ezért ma már minden dicsékvés nélkül tényként konstataálhatjuk, hogy a magyar-osztrák hadsereg orvosai a német hadsereg orvosaihoz hasonló gyönyörű gyogyeredményeket érnek el és véderónk harc képtelenségének szilárdság részben az ő öntelalidozó tevékenységüknek tulajdonítható. A sebesültek és betegek hatvan százalékát vissza tudják adni az armádiának és ezzel megrendítik ellenségünknek ama hitét, hogy a hosszú háború folyamán emberanyagunk teljesen kimerül.

Hogy orvosaink milyen osodával határos eredményeket produkálnak, azt számos aradi példa is igazolja. Ezek közé tartozik egy aradi ezredorvos három esete, amelyben egy norvég, egy szerb és egy német nyelvű katona szerepel, akik teljes bennaságba estek a haroteren és az aradi ezredorvos emberszeretettel parosult nagyszerű tudása ép emberekké varázsolta őket.

Mintegy három héttel eselőtt a Weitzer János-utcai tartalékkórházból egy bolgár és egy horvát katonát küldtek át a huszáraktanyában levő járványkórházba. A két katona egyáltalán nem tudott járni, úgy kellett őket hordágyon cipelni. A kórház vezetője alapos vizsgáldás után konstataálta, hogy az illetőkre a harotéri benyomások olyan hatással voltak, hogy lelkileg teljesen megrandültek és ennek következtében bennakká váltak. Ennél a két katonánál az ezredorvos *hipnotikus gyogyimódot alkalmazott és ma már mind a ketten teljesen birtokában vannak mozgási képességüknek.*

Azról értesültünk, hogy már egy harmadik beteg is hasonló gyogyimódot alá került a járványkórházban és már a negyedik napon járni kezdett. Aradi orvosi körökben most rendkívül élénken kommentálják ezeket a szokatlan eseteket és éppen ezért az Aradi Közlöny a gyogyimódot alkalmazó ezredorvoshoz fordult felvilágosításért, aki a következőket volt szives mondani nekünk:

— A hipnozissal való gyogykezelés a Liebau-féle iskola tanítása képpen került bele az orvosi praxisba. Én a Bernheim-féle szisztéma szerint végzem ezt a gyogyimódot, amelyet kültöldön sajátítottam el. A gyogyítás abból áll, hogy az orvos minden külső segítőeszköz igénybevétele nélkül elaltatja a beteget. A beteg lefekszik és akkor az orvos ráparancsol, hogy aludjék el; ha nem tud elaludni, akkor az orvos mélyen fixirozza, vagy pedig egy tix pontra irányíttatja a figyelmét. Ettől a beteg kifárad, s elalszik, de nem merül nagyon mély álomba, hanem csak elkábul és majdnem mindent tud, ami álomban vele történik. A gyogyító aztán ráparancsol, hogy keljen fel és járkáljon. Eleinte nagy nyögések között teszi ezt a beteg, s amikor magához tér, megmondjuk neki, hogyan járkált, mozgott. Ezután már nagyobb bátorasága és lelki ereje van és

akkor is próbál járni, amikor ébren van. Én már a háború eselőtt is gyakoroltam ezt a gyogyimódot, amelyet azonban csak ideg- és lelki betegeknek lehet alkalmazni. A most kezem alá került betegek igazán érdekesek. Az egyik gránáttól, a másik lövéstől bennült meg, a harmadik pedig attól, hogy huszonnégy óráig hideg vízben állott. Ez utóbbiról eleinte azt hittem, hogy reumás, s csak később konstataáltam, hogy lelki okokban keresendő a baj. Vannak olyan emberek, akik ha egészen rövid ideig maradnak hideg vízbe, már idegbénulás és lelkizavar mutatkozik náluk. Ezzel a meglázás a legsajátságosabb idegváltozásokat okozza. Most még három beteggel kísérletezem. Ezek között az egyik különös körülmények között lett bennava. A lövésesokban semmi baja se volt egészen addig, amíg szurmot nem vezényeltek. Fél akart ugrani és visszahanyatolni. Az arányan erökodött, nem tudta megmozdítani a lábait. Hétvégén, hogy a súlyos gondolata restenetes izgalomba hozta és enni idegbénulás következett be nála. Az ilyen ideg-, helyesebben lelki beteges hipnozissal nagyon gyogyíthatók.

Gyilkosság az utcán.

— A főkaptány fogta el a tettest. —

Az Aradi Közlöny tudósítójának.

Arad, április 29

Ma délután 6 óra tájban a Kossuth- és Vécsey-utca sarkán gyilkosság történt. Két suhanc között összeszólkkozás támadt és a véleményeltérési késsel intégték el. Az egyik kétszer belészurt ellentelébe, aki véresen esett össze s pár perc múlva meghalt.

Kis János huszonnégy éves kocsis és Czene György tizennyolc éves napszámos kora délutántól kezdve együtt mulattak két másik barátjukkal, Herczeg Gáspár és Balog József napszámosokkal. Délben tizenkét óráig együtt dolgoztak Fiamm Lipót szállító szletében s innen egy óra tájban azzal mentek el, hogy kártyázni fognak. A Deák Ferenc utcában levő Kurtág-féle kocsmában kezdtek játszani. Máriaát játszottak és Herczegnek kedvezett a szerencse, három óráig mindnyájuk pénze, mintegy ötven korona Herczeg zsebében volt. Herczeg Gáspár a gavallért játszva, kijelentette, hogy a nyereségből inni fognak. Rendelt különféle pálinkát és itt mulattak körülbelül négy óráig. Innen aztán kocsin a Kossuth-utca és a Vécsey-utca sarkán levő Schiller-féle kocsmába mentek és itt folytatták az ivást. Négyen több mint másfél liter pálinkát ittak meg. Ekkorra azonban már mind teljesen ittasak voltak. Kiss már duhajkodni is kezdett, leverte a lámpákat és feldöntötte az asztalokat. Herczeg most már látva, hogy a mulatságnak rossz vége lesz, fizetett és barátival elment. Balog József elől támolygott Herczeggel, kifelé tartottak a Batthyány-utca irányában, Kis és Czene utánok mentek veszekedve mert már bann a kocsmában összeszólkkoztak és azóta civédtek. A Weiss Dávid-féle fűszer nagykereskedés elé érve Kis erősen arcul ütötte Czenét, aki a következő pillanatban előrántotta hatalmas zsebkését és azt támadója mellébe szurta. A szurás nyomán hatalmas sugárban ömlött Kis mellé-

ből a vér. Czene is megijedt és futásnak indult. Kis és Herczeg, aki erre visszafordult, utána szaladtak. Kisnek még volt ereje szaladni és a Vécsey-utca sarkán utól is érte Czenét, aki mikor es megfogta, bártelen megállott, Kiss elé lépett és a még mindig kezében tartott kést, annak hasába dofta. A szerencsétlen ember ettől a szurástól összeesett és eszméletlenül maradt az utca kövezetén, Czene pedig tovább futott.

Az esetnek több szemtanója volt. Ebben az idő tájban temették ugyanis Valenta József volt detektivet és éppen a temetőből jöttek a résztvevők a Kossuth Lajos-utcaán át. Ekkor érkezett a gyilkosság színhelyére öt rendőrmester is és ekkor ment vissza erre kocsin Green Nándor főkaptány, aki megállította kocsiját és nyomban leugrott. Három rendőrmesternek meghagyta, hogy maradjanak az eset színhelyén, és ő Virág és Ossay őrmestereket maga mellé veve szaladt a gyilkos után. Szaladt végig a Vécsey-utcaán és Czenét pár perc múlva el fogta. A suhanc a Vécsey-utca 8 számú házába szaladt, rejtett az elsőemeleire, ott végig szatadt a folyosón és az egyik lakás konyhája mellett levő esztendőszobába ronant be. Ebben a szobában nem volt senki, és észre sem vette senki a házban a hivatlan vendéget, aki a szobában nyomban bezárta magát, hogy üldözni esőli menekültesen. A szoba ajtaját a főkaptány testőrelle és a gyilkos a következő pillanatban két rendőrmester kezében volt kinyitgatni ekkor nem lehetett, mert a sok ital és a menekülés következtében szinte elalélt volt. A főkaptány intézkedésére a közbe ideérkezett mentőkosiba helyezték és a rendőrségre szállították. Kis József, mire Czenét elfogták, már halott volt. Hatalmas vértócsában feküdt az utca járdáján.

A rendőrség részéről megjelentek Beretz Ferenc rendőrkaptány, Weil Károly dr. ügyeletes rendőrtogalmazó és Nyáry László rendőrtiszt. Weil Károly dr. Bácskay Bela dr.-t vitte ki, mert a tiszti orvosok sehol sem voltak találhatók. Bácskay dr. már csak a beállott halált konstataálhatta. A szerencsétlen ember teljesen elvérzett. Weil Károly dr. a helyszínen megtartotta a vizsgálatot s intézkedett a hulla elszállítása iránt.

Az eset szemtanúit felkísérték a rendőrségre, ahol a rendőrtogalmazó mindjárt ki is hallgatta őket. Tisch Mór dr. főorvos megvizsgálta a gyilkos Czene Györgyöt, akiről megállapította, hogy a részegségtől teljesen beszámítatatlán állapotban van. A gyilkost ki sem lehetett hallgatni és Weil dr. őrizetbe helyezte.

A meggyilkolt Kis János, alacsony termetű nyomorék, pupos hátú ember volt. A rendőrségnek sok baja volt vele. Többször volt büntetve és most is folyt allene eljárás különböző csalás miatt. Holttestét az alsótemetőbe szállították, ahol holnap fel fogják boncolni, hogy megállapítsák a halál közvetlen okát.

Czene egészen fiatal, tizennyolc éves, hatalmas erős testalkatú suhanc. Hétlőn ment volna sorozásra. Büntetve még nem volt, de verekedésért már többször előállították.

A miniszterelnök Bécsben. Budapestről jelenti tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, ahol a délelőtt folyamán hosszabb ideig tanácskozt Burrián báró külgyminiszterrel, azután magánközvetítésen jelent meg a király eselőtt. Délután a miniszterelnök folytatta tanácskozásait: ér éjjel hazautazott Budapestre.

Kut-el-Amara megadta magát.

— Tizenháromezer angol fogtak el a vitéz törökök. —

Magyar hadvezetők közlése.

Konstantinápoly. A Milli-ügynökség jelenti Bagdadból: Townsend tábornok, a Kut-el-Amara angol hadsereg főparancsnoka azt az ajánlatot tette, hogy Kut-el-Amarát a városban levő valanennyi erődítményével átadja egymillió font készpénzzel együtt az angol feltételre, hogy hadseregével engedelmet kapjon szabad elvonulásra. A Kut-el-Amarát körülzárt török hadsereg parancsnokai ezt a navotásos ajánlatot természetesen azonnal visszautasították.

Berlin, április 29. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik: Kut-el-Amara körül most angol hadsereg kénytelen volt megadni magát a vitéz török csapatoknak. A hadilövegek száma több mint 13,000 ember. A legjelentősebb hadvezetőség.

Berlin. A Lokalanzeiger írja: Kut-el-Amara eleste örvendetes befejezése az elmúlt, az angolokra nézve oly fekete hétnek, amikor az egyik szerencsétlenség a másik után érte őket. Még lehet érteni, mily örömet és lelkesedést keltett a hír Berlinben, miután joggal lehet ezt a győzelmet a német hadiművészet újabb diadalának nevezni. Csak az a sajnálatos, hogy az a férfi, aki a főérdem, Goltz pasa, már nem érthette meg a diadalt.

Berlin. A Tagesanzeiger jelenti az orosz határról: Erzerum bevétele az oroszoknak saját beállításuk szerint 30,000 emberükbe került.

Konstantinápoly. Hivatalos jelentés. A főhadiszállásról jelentik: Irakfront: Nincs fontosabb jelenteni való.

Kaukázus front: Április 26-án az ellenség újból megtámadta a Bitliszktől délre levő állásainkat. Este felé tüzésünk és gyalogsági tüzelésünk az ellenséget megfutamodásra kényszerítette: Előző 24-én és 26-án ellenséges osztagoknak Van környékén sikerült állásainkat mintegy háromszáz lépésnyire megközelíteni. Ellenátállással elűztük őket. A centrumban és a partvidéki szakasz bal szárnyán tüzezharcok vannak.

Nyolcvankét mozi a fronton.

(A hadügyminiszterium mozi-ügyszálya.)

Arad, 1916. április 29.

Bécs, április 29.

A bécsi filmkölcsonzók „Sohajok-utcsájának”, a Neubaugassenek egyik díszes bérpalotája harmadik emeletén lázas munka folyik. Nagy iroda, bemutatóhelyiséggel. Minden szobában katona, közlegénytel fel egész a vaskeresztes vitéz kapitányig, Loewenstein Ottóig. Minden egyes katona — mozival foglalkozik! Ki hitte volna ezt még csak két évvel ezelőtt? Most a katonaság szolgálatában.

A hadvezetőség s a hadügyminiszterium nemcsak a háborús filmfelvételeknek tulajdonít oly annyira nagy fontosságot, hogy külön filmarchivumot rendezett be Bécsben, mint ahogy minden harcterületen megengedi a filmfelvételeket, s azok népszerűségét valóságban favorizálja, — sőt ott tartunk már, hogy a filmnek s a mozinak még ennél is sokkal messzebbmenő fontosságot tulajdonít, amennyiben tudatára jött annak, hogy a harcoló, a küzdő katonának legnemesebb és legdrágább szórakoztatója éppen a mozi.

Elsőként elvéve akadt rá eset, hogy messze a front mögött, bizonyos megszállott városokban, a meglévő mozikban rendeztek előadásokat hozzáértő szakemberek s vagy szakmányolt filmekből, vagy bécsi és budapesti filmkölcsonzók szivességéből a moziknak juttatott filmekből rendeztek előadásokat, melyek fényesen beváltak. A katonák legszébb szórakozásukat találták abban, hogy pihenőjüket egy pár humoros kép, szerelmi kalanda, vigjáték, vagy akár dráma tartsa el a körülötte folyó véresáztól s így a hadvezetőség mindinkább beleléte magát abba a gondolatba, hogy mindenütt, ahol csak módját ejtheti, önálló és állandó tábori mozi szerel fel.

Igy jött a hadügyminiszterium arra a nagy-szerű gondolatra, hogy központi irodát szervez Bécsben a tábori mozi részére, mely iroda vezetője egy előrendelt szakembert nyert meg, aki

annakelölte katona volt. Loewenstein Ottó százados az a kitűnő ember, aki mint aktív főhadnagy kilépett a hadsereg kötelékéből, beleléte magát a mozi szakmába, filmrendező lett s amikor kitört a háború, a harcterületre ment, ott hamarosan századosává avanzaált, megsebesült, s most minden elérhető dekorációval a mellén, a Hadügyminiszterium által külön osztályként szervezett tábori mozi központi irodájának lett ügyvezetője. Minden munka az ő kezében összpontosul, ő szervezi a front mögötti mozikat, térkép segítségével állapítja meg, hol állítandók fel a mozi s kiket küld a különböző frontokra a sok szakember közül a mozi vezetésére. A százados egyelőre nyolcvankét helyet talált mozi céljára megfelelőnek, mindenütt természetesen a front mögött, ahol a katonák pihenőjük alatt ilyenformán a legnemesebb szórakozásban részeaulnek. A százados ur szívvvel lélekkel dolgozik az ő ideálján. Büszkén meséli, hogy ahány mozi felszerelnek, annyi vetítógépet is vásárolnak, sőt a filmek legnagyobb részét is vásárolni fogják s aztán a különböző harcterületeken felszerelik azokat, úgy, hogy a katonák hetenkint többször látnak újabb meg újabb filmeket. Roppant sok filmet rekviráltak ellenséges területeken, ezekből is majdnem kitelik 82 mozinak egy időre való ellátása, de ez természetesen nem elegendő. Minden egyes mozinál öt ember fog működni, lehetőleg egy tiszt parancsnoksága alatt, akik a műsorokat Bécsben, esetleg később Budapesten szerzik be s cserélik ki.

Tizenkét ilyen tábori mozi már megnyitott e héten s ezek nagyserűen beváltak. Katonáink, a mi kitűnő faink nem győznek eléggé hálaízkodni a hadvezetőségnek ezért a figyelméért. Minden egyes fink hős a fronton, minden egyes katonánk megérdemli, hogy a lehető legjobb és elérhető minden szórakozásban része legyen s büszke tudattal vallhatjuk, hogy ezt a mozi révén érték el, a még mindig sokak által lekicsinyelt, lenézett mozi által, melynek fölülte nagy fontosságát ima a hadügyi kormány ezzel a minden díszre érdemes cselekedetével elismerte.

„Erdélyt akarjuk!”

(Balázsfalvi tanítójelöltek izgatási bünper. — Öngyilkos vádiottó.)

Az Aradú Acztóny tudósítójától.

Kolozsvár, április 29.

Nagyobb szabású izgatási bünper: a balázsfalvi görög katolikus tanítóképezde ügye foglalkoztatta tegnap a kolozsvári ítélőtáblát, amelynek felelővitelei fő tárgyalásán Hamza Géza elnökölt. A vádat László Kálmán gróf főügyész helyettes képviselte, a vádlottakat pedig id. Isaac Aurél dr. ügyvéd védte. A fő tárgyalás bevezetése mindjárt érdekességgel szolgált, amennyiben az elnöki megnyitó után felállott a védhatóság képviselője s indítványt tett a zárt tárgyalás elrendelésére. A büntető tanács a nyilvánosság kizárásának szükségességét azonban nem látta fenntörögni és éppen ezért a védhatóság indítványát elutasította.

Az erre vonatkozó határozat kihirdetése után Ujvárosy Miklós dr. előadó-bíró ismertette a bünügy előzményeit. Előadása szerint néhány hónappal ezelőtt a balázsfalvi tanítóképzőben egy, „Erdélyt akarjuk” című rendkívül izgatató tartalmu vers forgott számtalan példányban közkézen, amelyet az intézet összes tantermeiben a táblákra is felírtak. Rendőri nyomozást indítottak, amelynek során megállapítást nyert, hogy az izgatató verset először Rehegán Olivius, az intézet egyik növendéke olvasta fel, aki viszont atyjától, Rehegán Simontól kapta a költeményt. A nyomozás további szálaival kiderült, hogy a verset Mihó János balázsfalvi ügyvédi irnok juttatta Rehegánékhoz. Mihó viszont a balázsfalvi román tanítónő-képezde egyik tanítónőjétől, Pulya Máriától vette át sok példányban való továbbterjesztés végett. A tanítónőnek az izgatató poémát Mihó állítása szerint Romániából küldték és ő Balázsfalván Gruica Agoston ügyvédi irnokkal sokszorosította írógépen. Az így kinyomozott balázsfalviak, mind a gyulafehérvári kir. ügyészség fogházába, vizsgálati togságba kerültek, ahol Pulya Mária tanítónő egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot követett el és meg is halt. Hátrahagyott levelében ártatlanságát hangoztatta.

Az izgatás vádjával terhelt balázsfalviak felett elsőfokon a gyulafehérvári törvényszék ítélkezett és míg Rehegán Olivius a vád alól felmentette, a többi vádiottakkal szemben marasztaló ítéletet hozott. Mihó Jánost 8, Rehegán Simont 2 és fél, Gruica Agostont pedig 2 évi börtönrre ítélte.

A bünügy előadása után az ítélőtábla tanácsa kihallgatta a vádlottakat, akik a nyomozás során és a törvényszék előtt tett vallomásaikat ismételték meg. A perbeszédekben a védhatóság képviselője az elsőfoku ítélet helybenhagyását indítványozta, a védő ellenben felmentést kért, mert szerinte a költemény tartalma nem meríti ki az izgatás kritériumait.

Az ítélőtábla büntetőtanácsa hosszabb tanácskozás után a délutáni órákban hirdette ki az ítéletet, amellyel a gyulafehérvári törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyta. A védő nemmiségi panaszokat jelentett be.

Német birodalmi képviselők a szultánánál. Konstantinápolyból jelentik: A német birodalmi gyűlésnek Konstantinápolyban látogatóban lévő tagjai ma részt vettek a szultánon. A szultán Basseraman és Spahr képviselőknak a Medzudie rend szatagját, a többi képviselőnek az Ozmanie rend III. osztályát adományozta.

Előleg a gyilkosságra.

(A magyarcsanádi gyilkosok vállomása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 29.

Megirtuk ma, hogy az apátfalvai osztrákok letartóztatták a Magyarcsanádon meggyilkolt Jesity Mladenné gyilkosait: Lakuczia Lázár mezőőrt és Bekán Traján bérést. A gyilkosság tetteseit tegnap este bezárították a szegedi ügyesség fogházába. Most már kétségtelenül megállapítható, hogy özvegy Jesity Mladenné, a dúsgazdag magyarcsanádi asszony bányagyilkosság áldozata. Bekán Traján, az özvegyasszony bérése és Lakuczia Lázár mezőőr töredelmesen bevallották, hogy ők követték el a bűntényt, még pedig a megölt asszony menyé, Jesity Milutinné fölbujtására.

— Fojtsátok meg és akasszátok föl azt a dögöt! — mondta Jesity Milutinné a bérésnek és a mezőőrnek.

Bekán és Lakuczia eleinte vonakodtak a gyilkosság elkövetésére. Jesityné erre nővére, Szervénku Istvánné utján pénzt kínált nekik. A mezőőrnek kétezer, a bérésnek ezer koronát ígért arra az esetre, ha megölik az anyósát. Bekán Traján és Lakuczia Lázár elfogadták az ajánlatot. A mezőőr kétszáz, a bérés száz korona előleget kapott Jesity Milutinné nővérétől.

— A többit majd megkapjátok, ha elvégeztétek a dolgotokat, — mondta az asszony.

A gyilkosság végrehajtása után úgy történt meg, amint azt az Aradi Közlöny már megírta. A két bányagyilkos letartóztatása alighanem szabaddá teszi a gyilkosság ügyében elfogottak egyikét: Lakatos Gergely katonát; a fiatal asszony volt bérását, aki a harctérről jött haza husvéti szabadságra. Mikor ellene is gyanu merült fel, Szegedről Harsányi Elemér vezető ügyész és Szende Vilmos dr. főhadnagy-hadbíró Magyarcsanádra utaztak és észrevették a nyomozásban. Lakatos Gergelyről kiderült, hogy a fiatal asszony kedvese és az volt a gyanu ellene, hogy ő követte el a gyilkosságot.

A katona tagadta, hogy bármilyen része volna is a bűntény elkövetésében. Azt is tagadta, hogy gyöngéd szívek lükték volna Jesity Milutinnéhoz. A fiatal asszony lakásán azonban megtalálták leveleit és azt is megápitották, hogy Jesityné csomagokat küldött neki a harctérről. A katona még ezt sem akarta beismerni. Most, mintán az igazi tettesek hurokra kerültek, Lakatos Gergelyt valószínűleg még ma szabadon bocsátják. Tavaszi szabadságával szemben nincs ellene semmiféle bizonyíték.

Megszüntették a kormánybiztosságokat. Budapestről jelelt telefonon tudósítónk: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kormány a legutóbbi minisztertanács határozata alapján az összes kormánybiztosokat kormánybiztosi állásuktól április 30-iki hatállyal felmentette. A háború kitörésekor a kormány udvarelvőleg kormánybiztosokat nevezett ki az ország egyes határvidékei részére. Azért történt ez, mert a szerbiai illetve az oroszországi határterület közvetlen szomszédsága elkerülhetetlen szükségessé tette, hogy a hadviselés egyedüli érdekeinek megfelelően kormány intézkedések legyenek segítségére a közigazgatásnak. A győzelmes szerbiai és oroszországi offenzíva folyamán a hadiesemények lefolyása megszünt

a közvetlen szomszédságban lenni és ezzel megszűnt a kormánybiztosságok intézkedéseinek szükségessége is.

H I R E K.

Félmilliót költött Ivanka Imre Békésen.

(Minden választónak egy birka és egy boríték . . .)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Békésgyula, április 29.

A napokban halt meg Kecskeméthy Ferenc békési református lelkész, Ivanka Imre egykori politikai ellenfele. Ma éppen ezen a napon temették, amikor Ivanka Imre előkészítetett lelkész karnyező végező székéjébe, a kékgolyó-utcai szanatórium cellájába. Békésen már alig beszélnek Ivánkáról, a kerület képviselőjéről. Egyszerűen elfeledték, hiszen Ivanka a letöltött ciklusban mindössze kétszer látta Békés község piacteret.

Hét esztendője annak, hogy Kecskeméthy Ferenc néppárti jelölttel szemben ellenjelöltet keresett a békési Kossuth-párt. Kecskeméthy, a puritán református papnak valószínű prototípusa, ügyes szónok és népszerű ember volt Békésen, úgy, hogy két cikluson át nem is akadt ellenjelöltje. Verőfényes májusi vasárnap délutánján azután egy szőke szakállas idegen fiatal ur jelent meg a függetlenségi kaszinóban. Bemutatkozott az elnöknek és Kossuth Ferenc ajánló levelére hivatkozva, elmondta, hogy képviselő-jelölt akar lenni. A vastagnyaku magyarok összemosolyogtak és a vállalkozás sikerében való tamaskodásukat olyan félreérthetetlenül tudomására juttatták Ivánkának, hogy ez reményvesztetten ballagott ki az állomásra.

A kis vicinálison, mely Békéstől Földvár állomásig közlekedik, nincs elsőosztályú kocsik és az elegáns ur haragjában alaposan nekitámadt az állomásfőnöknek. Végre is a második osztályú fülkébe került, ahol összeakadt a békési függetlenségi pártnak egyik időközben szintén lefűt korifusával, aki nagyzerű szimatjával megérezte, hogy ezzel a jelölttel lehet valamit csinálni. Mire Földvárra érkeztek, kész volt a haditer. Hetek múltak el, az új jelöltet senki nem látta a községben, de annál sürűbben emlegették a nevet. Egyik banket és körösmai dárídó a másikat követte s olyan volt a közég, mintha valami óriási lakodalmat ülnének benne. Mindenki annyit evett és ivott, a menyit csak belé fért.

Egy nappal a választás előtt végre fölbukkant Ivanka alakja is a községben. Négyesfogaton jött és két kézzel szórta a pénzt. Minden egyes választó polgára kapott egy pecsétes levelet és egy kővér birkát tőle. Annyi drága selyemzástól osztott szét, hogy a békési asszonyok tinnel szoknyái még ma is azoknak a szövetségéből valók. Ötven elsőrendű kortese volt Ivánkának és a választás előtt tíz nappal kibérletta az összes körösmákat és pálinkaméréseket. Jelentékeny szótöbblettel ki is buktatta ellenfelét, bár félmillió koronájába került az a győzelem. Mikor most a képviselő botrányos dolgai ismeretesekké váltak, megkérdezték valaki pártjának egyik vezető emberét, hogy mit tett Ivanka Imre hét éven át a kerülettel. A békési korifus mosolyogva ezt felelte.

— Kivitte, hogy a földvári vicinálison elsőosztályú kocsit is járattak.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenteti a sajtóhadiszállásról: Az orosz hivatalos harctéri jelentésnek április 21., 24. és 27-iki kiadásai több részleges sikerrel számolnak be, amelyek azonban a tényekkel ellentézők. Az első napon mi vertük ki az ellenséget a Suga völgyben állásaikból, 24-én aki csapatunknak sikerült az egész orosz állásait a Tonale völgyben felriasztania és majdnem veszteség nélkül visszavonulnia, 27-én Szelét közele egy akkora nagyotb csapatot állásával hazaz ember veszteségünk volt.

Luganó. A háború kitörése óta Giolitti tegnap reggel először érkezett Rómába.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik Csernovicből: Besszarábiai jelentések szerint az orosz katonai hatóságok a legutóbbi időben a Besszarábiában lakó összes polgárokról, románokról, nőkről és leányokról listát készítettek és kijelentették, hogy a lista alapján ezeket az asszonyokat és leányokat lövészárkok és erődítési munkálatok elvégzésére fogják a tavaszi földmunkák befejezése után felhasználni. Az összeírásnál számos összetűzés volt.

Rotterdam. Az elsüllyesztett Russel angol csatahajó huszonkét tisztjét és Fremantle ellentengernagyot megmentették.

Németország és Amerika viszálja.

— A császár dolgozik a választásjegyzeken. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 29.

Amsterdam. A Newyork Heraldnak jelentik Washingtonból: Lansing és Bernstorff gróf az amerikai német nagykövet közti legutóbbi lefolyt tárgyalások eredményeképpen lehetségesnek tartják a megegyezést Németország és Amerika között.

Berlin. Gerard nagykövetnek a főhadiszállásra való utazását úgy magyarították, mintha az Amerikával való megegyezés befejezett tény volna. Az optimizmus épp oly kevésbé indokolt, mint a pesszimizmus. A császár meghallgatta a felelős tényezőket előterjesztését és most tőle függ, miként szövegeztesse meg a Washingtonba adandó választ. A jegyzék még nem készült el. A különböző javaslatokat beható vizsgálódások és tanácskozások tárgyává teszik. A helyzet eddig nem változott meg. Gerardnak a főhadiszálláson való időzése a birodalmi kormány igyekezetének tanujele, hogy minden utat nyitva akarnak tartani a megegyezés felé.

Berlin. Lokalanseiger szerint megérkezett az amerikai kormány egyik a nagykövetségekhez intézett körirata, amely függelékkel az amerikai-német jegyzéknek és amely a kereskedelmi hajók lefegyverezésével foglalkozik. A köriratot utána küldték Gerard nagykövetnek, aki tudvalevőleg a német nagy főhadiszállásra utazott, hogy nyújtsa át a birodalmi kancellárnak. Egyidejűleg érkezett a német kormányhoz az amerikai kormány közvetítésével Bernstorff washingtoni német nagykövet két távirata.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma kedden reggel, a rendes időben jelenik meg.

— A csanádi püspök kintüntetése. A király Glattholder Gyula dr., csanádi püspöknek a Vörös Kereszt I. osztályú díszjelvényét a hadiékítménnyel díjmentesen adományozta.

— Kövér Erzsébet versei. Az Aradi Közlöny mai tárcájában néhány formás vers fölött új név olvasható: Kövér Erzsébet neve. Kevesen tudtak csak arról, hogy az egyik aradi iskolában apró gyermekeket szeretettel oktató tanítónő: Kövér Erzsébet, néhai Kövér Lajos Acsév. tisztviselő leánya, magányos óráiban rimes sorokat írogat, versel. Nemrégiben előkelő fővárosi lapokban nyomtatásban jelentek meg a fiatal tanítónő versei, amelyekből néhányat az Aradi Közlöny olvasóival is megismertetünk.

— A nagylelkű miniszterelnök. Athénből jelentik: Skuludisz görög miniszterelnök öt millió koronát ajánlkozott, más forrás szerint pedig csak nitelezett, az országának.

— Koburg Lipót herceg temetése. Bécsből jelentik: Koburg Lipót herceget a Löw-szanalóriumtól a Koburg paotában, szállították ahol közös huszarkapitányi egyenruhába öltöztették és díszes rafataira helyezték. A herceg arcán a kiállott rattenes tájdaimak alig abgytak nyomot. A holtestet szerdán szentelik be, esütörtökön Koburgba szállítják és ott helyezik a sírba.

— Athelyezett őrnagy. Pálffy Szilárd őrnagyot, az aradi hadkiegészítő parancsnokság volt parancsnokát, aki mint megirtuk, tavozik Aradról, a 85. gyalogezredhez helyezték át.

— A görög trónörökös Berlinbe utazik. Szófiából jelentik. Az Utrónak jelentik Atuénből: György görög herceg a legközelebbi napokban Szófián át Berlinbe utazik.

— Hatósági élelmiszer üzlet a külvárosban. A tanács mai ülésén Lőcs Rezső helyettes polgármester bemutatta a pékek lisztelosztási tervzetét, amelyet jóváhagytak. Beszámolt arról is, hogy a lisztközpon 2570 koronát jövedelmezett két hét alatt uszán, mert a jövedelem néhány ezer koronával több, de ebből fizették ki a liszt- és kenyérgyék nyomdaköltségét. A megszüntetett III. számú élelmiszer üzlet néhány hónap alatt 6000 korona hasznot hajtott a városnak. Ez arra bírta rá a tanácsot, hogy a III. számú üzletet újra megnyitja, de nem a Boros Béni-téren, hanem a Varjassy Lajos-utca környékén és annak vezetésével idősb Járasi Sándort bizza meg, aki most a lisztközponban van alkalmazva.

— Elsülyesztett német tengeralattjáró. Berlin április 29. (Hivatalos.) A Wolff ügynökség jelentik: Orlsege U. C. V. tengeralattjáró hajója a legutolsó utjáról nem érkezett vissza. Az angol admirális hivatalos jelentés szerint a tengeralattjárót április 27-én megsemmisítették és legénységet elfogták. A tengerészeti vezérkar főnöke.

— Halálos végű verekedés román tisztok és parasztiok közt. Bukarestből jelentik: Doine közegben egy tanemuatságon, mert a parasztság akarta a fiórat tanzolni, tisztok és polgárok közt véres verekedés támadt. Egy tiszt meghalt több súlyosan megsérült.

— Vaskereszt agyugyartásért. Beszűből jelentik: Vilmos császár a tanudszárazon a kszpp cég főnökének a vaskereszt első osztályt adományozta és személyesen nyújtotta át a cég haditeljesítményei elismeréséül.

— Lefekvés parancs szóra. Arad város tanácsa ma tartott ülésében ismét foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az új időszámítás életbelépte után a közvilágítási naptárt miként módosítsa. A világítási bizottság is tárgyalt ebben az ügyben és arra az eredményre jutott, hogy az egész évi megtakarítás 600 korona lenne, ha a féléjjeles lámpákat már 11 órakor, (a mai számítás szerint 10 órakor) eloltanák. A tanács eme csekélység miatt nem akarja sötétbe borítani a várost már az éjszaka legelső felében és ezért tizenegy óráig a világítást nem csökkenti. Ez azonban csak fél munka, mert a közönség a nyári estét üdülésre szeretné felhasználni és ezért a kapuzárás idejét is meg kell változtatnia a hatóságnak. Miért legyen kénytelen már 10 órakor, a napóra szerint már 9 órakor haza sietni a Maros parttól, a parkokból az a közönség, amely nem menhet el nyaralni. Ha az ember a háboruban is tud mindenről mondani és parancsszóra még az időszámítás megváltoztatását is lári, a természet nem ilyen engedelmes szolga és a nap melegét semmitéle hatóság dirigálni nem lesz képes. A nyári hőségben dolgozóknak feltétlenül szükségük van az esti üdülésre és ettől a hatóság ne zárja el őket.

— Husvétii béke az orosz fronton. T. K. aradi honvéd, aki az orosz fronton egyik honvéd gyalogezredben harcol, írja a következő kedves epizódot:

— Tegnap volt husvét első napja. A fronton egész esend uralkodik. Már nagypénteken nem szóltak sem az ágyuk, sem a puskák. Husvét első napján reggel virradóra az a meglepetés ér bennünket, hogy egy pár muszka eljött a mi drótakadályunkig és boldog husvétii ünnepet kívántak. Viszont mi is üdvözlöttük őket és átadtuk egymásnak a husvétii tojást. Déli 11 óra lehetett, kimentünk a lövészárók elé egy páran, de a puska nélkül, mivelhogy a muszákánál sem volt semmi. Szép napos idő volt, leültünk a fűbe és dalolni kezdtünk egy nótát, mi daloltunk, a másikat meg a muszák; így daloltunk déli 12 óráig. Ebéd után megint kimentünk a két rajvonal közé és mulattunk tovább. Lehetett úgy d. u. 4 óra, egyszerre kaptuk a parancsot, hogy mindenki vonuljon a lövészárókba és foglalja el a helyét. Ahogy a parancsot megkaptuk, meleg kézzsoritással bucsúztunk el egymástól és siettünk a parancsot végrehajtani. Ezek után már megint ellenségek voltunk egymásnak. Ahogy a muszák eltűntek, egy puska eldördült és azt jelentette, hogy ne bujjon ki többet senki, de egy pár muszka még azután is bátorzkodott előjőni, azonban ezeket elfogták.

— Az első hadnagyi fizetés. Az aradi kir. főgimnáziumnak egyik volt tanítványa, Meghies Lajos, ki 1910-ben végezte az intézetben sikeres érettségi vizsgálatot tanulmányait, a harctéren, a csaták zajában sem fedkezett meg arról az intézetről, melynek padjaiban mint gyermek és serdülő ifjú a történelem nemesítő példái megtanulta hazáját szeretni. Nem régiben tábori levelezőlapon a következő sorokat intézte az aradi kir. főgimnázium igazgatójához, mint a Segélyző-Egyesület elnökéhez: „Pár évvel ezelőtt én is egyik szegény tanulója voltam az intézetnek. Sokszor részesültem tankönyvszegélyben, mely jótéteményt eddig csak szívenben érzett hálaimmal viszonozhattam. Most megragadom az alkalmat, hogy első hadnagyi fizetésemből nélkülözhető és postára tett 100 (száz) korona összeggel szintén hozzájáruljak a tanuini akadémia támogatásához. Lisztellett Meghies Lajos hadnagy.

— A jó ebéd. A harctérről írja egy aradi főhadnagy: A különleges szolgálatra beosztott összes honvédeinket felváltották hazáról jött öreg regrutákkal. Fiatal szakácsunkat szintén felváltották egy ilyen 50 év körüli újonccal, aki vajon keveset értett a szakács művészethez. (Civilben lókupec volt.) A koszt nap-nap után rosszabbodott, s öreg harcoshoz illő jó kedélyem épen emiatt szintén megváltozott. Semmi sem volt jó, senki sem tudott kedvemre járni, s különösen tiszti szolgámnak a jó öreg Jánosnak nem volt megállási előttem. Folyton szörtlődtem vele, hogy miért nem mondja meg annak a vón lehetőségnek milyen ételeket szeretek, s hogyan készítse el azokat? Végre is — miután már hetedszer találta fel egymasután az undorító „hagymás szeletet“, éktelen haragra lobbanva kijelenttem, hogy más tiszti szolgálta után nézek. Az öreg János nagyon megijedt erre, s váltig fogadkozott, hogy minden meg fog változni, csak legyen egy kis türellemmel. Magam is kíváncsi voltam, mit fog tenni az öreg „góbé“. Másnap délelben ragyogó arccal állít be a fedezékembe, nagyokat hunyorgot, s bozontos bajszát pödörgetve sanyi mosolylyal jelenti, hogy „jó már az ebéd!“

— „Hát mi van mégis“, kérdem kíváncsian? Mintha csak könyvből olvasná, folyékonyan mondja el a menüt:

Árva leves, földi magyaróval (fala leves burgonyával.)

Sóba főtt hús makaróval (makkaróni) Diszített káposzta (dinsztelt) sertés fültövel oztán meg:

Pánka tiszta (fánk). Meg is van máz terítve, csak ipen a szájszós (fogvájó) hibázik, mer a kifogyott. Csak természetes, hogy csak után nem váltottam fel az öreget.

— A heti befizetéses hadikölcsön-jegyzések. A mind több oldalról megnyilatkozó érdeklődés folytán az Aradi Kereskedők Takarékos és Hiteleszövetkezete a közönség tudomására hozza, hogy heti befizetések mellett való hadikölcsön-jegyzésre, a mellyel a szövetkezet a harmadik kölcsön alkalmával oly nagy eredményeket ért el, a negyedik hadikölcsön-nél is módot nyújt. A jegyzés ezen módosítás szerint a 6 százalékos hadikölcsön-kötvényekre történhetik ugyancsak oly feltételek mellett, mint a múlt alkalommal. A ki öt éven keresztül heti egy koronát befizet, az öt éven át teljesített 260 korona ellenében 800 korona névértékű hadikölcsön-kötvényt kap. Nagyobb jegyzésnél minden további 1 korona heti befizetés után további 800 korona jegyezhető. A jegyzésnél négy heti részletnek megfelelő összeg tizetendő be. Minden egyéb felvilágosítást a szövetkezet pénztára (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) készséggel ad meg.

— Pályázat. Az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara a következő pályázatot hirdeti: Hirschl Zsigmond és neje szül. Steinitzer Regina milleniumi alapítványának kamatait egy Aradon lakó, szűkölködő, munkaképtelen kereskedelmi irodai alkalmazottnak (Comptoirist), ha pedig ilyen nem akadna, Aradon lakó, szegény, munkaképtelen egyéb kereskedelmi alkalmazottnak, u. m. utazónak, bolti segédnek stb. lévén kiadandók, felhivának mindazok, akik a segély elnyerésére jogaimmal bírnak, hogy eszolgálati minőségüket igazoló kérvényüket május hó 10-én délig az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara irodájánál nyujtsák be. A díj odaítélése ugyanazonnap történik.

— Ongyilkosság. Virágos György 52 éves gáji lakos ma délután a Koosi-utcaiban levő lakásán felakasztotta magát. A helyszínrre megérkezett Stauber Andor dr. kerületi tiszti orvos a beállított halált állapította meg.

— Gazdát cserélt aradi ingatlanok. Majer András és Kovács Gusztáv eladták az aradi 7623 sz. telekjegyzőkönyvben felvett Nagy Sándor-utca 7. számú házat 80.000 koronáért Koröngig Gizellának. — Osv. dr. Páris Gáborné eladta az aradi 600 sz. telekjegyzőkönyvben felvett Csiky Gergely-utca 8. sz. házat 21.000 koronáért Duffek Kálmán és nejének. — Garai Károly eladta az aradi 5921 sz. telekjegyzőkönyvben felvett Hajó-utca 4. sz. házat 30.000 koronáért Rosenfeld Simonának. — Osv. Zsiros Pálné eladta az aradi 5792 sz. telekjegyzőkönyvben felvett Dezső-utca 21. d. számú házat 13.000 koronáért Kun József és nejének. — Wirth János és neje eladták az aradi 5792 sz. telekjegyzőkönyvben felvett Török Ignác-utca 13. számú házat 8240 koronáért ifj. Czermann János és nejének.

— A legelőnyösebb mód a IV. hadikölcsönre úgy jegyezni, ahogyan azt az „Aradi Iparosok Hitelszövetkezete” az alábbi felhívásban ajánlja. Hogy a legszerényebb viszonyok között lévő polgártársaink is kivessék részüket a hadikölcsön-jegyzés hazafias kötelességéből és egyben mindenkinek módjában legyen jól kamatozó állampapírra szert tenni, alkalmi csoportokat alkalmunk havi befizetések mellett. Az első alkalmi csoport egy évre alakult és 1917. évi július hó elsőjén oszlik fel, amikor is mindenik belépett tag megkapja a jegyzett 6 százalékos járulékkötvényt. Egy 50 koronás kötvényre első részletként 6 korona fizetendő le a jegyzésnél, a többi összeg 11 hónapon keresztül havi 4 koronával törleszhető. A 100 koronás kötvényre 12 koronát fizet le első ízben a jegyző fél az aláíráskor, és 11 havi 8 koronás részlettel törleszti a többit. A második alkalmi csoportnál még sokkal könnyebbek a feltételek, mert az 2 évre alakult és 1918. évi július hó elsőjével oszlik fel. Ebben a 100 koronás kötvényre 6 koronát kell befizetni a jegyzésnél és a többi huszonegyhavi 4 koronás részletben törleszteni, míg az 50 koronás kötvényre 3 korona az azonnal való befizetés és a még hátralévő összeget 11 havi 4 koronás részletben egyenlíti ki, a második kötvényt megkapja. Bizonyosan nagyon sokan lesznek, akik ezt a kedvezményes befizetési módot választják és ezen kedvezmények biztosítása mellett tesznek eleget hazafias kötelességüknek. Bővebb felvilágosítással szolgál az „Aradi Iparosok Hitelszövetkezete” az ipartestületi székében kérésre királyné-korut 16. délután 4 és 6 óra között; továbbá az „Aradi Iparosok” hivatalos órái alatt, a batorszövetkezet (Átél Péter-utca), a cipészek termékszövetkezete (Szabadság-tér 14.), valamint az iparosok nagy része, akik onzenélmei vállalták a közvetítést. 2152

— Engel keresk. szaktanfolyama. (Lásd Ar Vilmos-utca 2.) Május hónap u. tanfolyam kezdését, melyre a beiratások már megkezdődtek. Telefon 1046. 2283.

— Egy egész antiavariumi sikerült jutányosan megvennem, s így abban a kellemes helyzetben vagyok ezen tárgyakat u. m. régi porcellánok, üvegtermékek, kepek, fataragványok, papok stb. nagyon olcsón továbbítani. Ugyancsak veszek és cserélek ilyenmő tárgyakat, melyek megtekinthetők: Fischer Mór, üveg, porcellán, ószmű- és képeretező üzletben Arad, Andrassy-tér 25. Városi és megyei telefon sz. 588. 2009

— Alkalmi olcsó árak a Fischer aruházban. Jó minőségű lenér vagy szines férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kárpap 7 korona, fekete finom edelweis haringya 250 korona, gyermek patent és cérna haringya 150 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matróz sapkák és leányka kárpapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem anyag 7 korona. Fischer Nagy Aruháza. 241

— Csomagoló papírok nagyban Kerpelnél. 241

— Gyermek-kocsik, gyermek-székük csakis Fischer nagyruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Haringnyakat, tolett szappanokat, keféket, orvosságokat, raticulákat, dohánytáskákat, kiváló minőségben szállít Grönewald és Moskovitz cég Aradon, József főherceg-utca 1. szám alatt (Városházával szemben). 2025

— A szőlőgazdálkodás a harcstörén a katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronospora”-val permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk mai hirdetésére. 2052

— Üzleti könyvek, u. m. strassák, tőkönnyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 247

Tizenegymilliót sikkasztott Kiew városi főnöke.

(Orosz hadisegélyezés. — Az uprawa gazdálkodás.)

Az Aradi Hírlap tudósítójától.

Arad, április 29.

A Nowoje Vremja hosszabb cikket szentel, egy még az orosz viszonyokhoz képest is szokatlan kiewi sikkasztási históriának. Kapcsolatban azzal, hogy Djakow kiewi városi főnök az előre bejelentett revízió előtt hirtelen megbetegedett és állásáról leköszönt, elmondja a lap az ezután nyomban bekövetkezett revízió meglepő eredményét: a városi kasszából ugyancsak minden nyom- és számadás nélkül eltűnt több mint tíz millió rubel.

— Elég, ha rámutatunk arra — írja a Nowoje Vremja — hogy a revízióbizottság konstataálta, hogy csak az 1911. év számadásai két és fél millió rubel nyert mutatnak fel, ehhez járul azonban még az a tizenegy és fél millió, amely a városnak 1913-ban a vilamosvasut megvásárlására felvett 25 millió kölcsönéből hányzik. A vilamosot egyáltalán nem vették meg, de a 25 millióból már csak 13 és fél van meg. Tizenegy és fél millió szorenakalán eltűnt. Az uprawa (városi előjáróság) nemes egyszerűséggel azt állítja, hogy az összeget „elhasználta”. Csakhogy egy olyan kollektív, amelyet bizonyos kitűzött cérra vettek fel, nem lehet oly egyszerűen más célra felhasználni, de ettől is eltekintve, semmiféle számadás nem áll rendelkezésre e kolosszális összeg hovatartozását illetőleg.

Természetes dolog, hogy az ügyben nem egyedül Djakow a bűnös, sőt mint igen vagyonos ember nem is valószínű, hogy maga részt vett volna a milliók körüli táncban. Ő abban hibás, hogy dacára annak, hogy a városi ügyeket egyáltalán nem ismerte, dacára annak, hogy nem volt képes olyan felelősségteljes munkát végezni, mint amilyen egy millió város gazdasági és kulturális vezetése, magára vállalta ezt a tisztséget. Elfogadta a tisztséget személyes hiúságból s makacsul megtartotta azt mindaddig, míg a város gazdaságilag összeomlott s neki tisztségéből menekülnie kellett.

A gyakorlatban Kiew város vezetése egy tíz-husz tagú klikk kezében volt. A klikk uralkodott a városi képviselőtestületben és az uprawában is. A klikk tagjai mind magánvállalkozás tulajdonosai, vagy alkalmazottai, bankok vezetői, akik a várostól aztán nagyobb depozitumokat és betéteket kaptak.

„A város képviselőtestületének mai összetétele mellett — írja a Nowoje Vremja — a polgármester-választás nem jelentené a helyzet javulását, csak személyi változást. Hogy változás álljon be, ahhoz az szükséges, hogy a képviselőtestületbe más férfiak kerüljenek.”

Az orosz viszonyokat jellemzi, hogy nemcsak egy város gazdasági vezetéséről, hanem még a hadikölcsönjégyzésekkel is fordulnak elő messzemenő visszaélések. Így a Kijev a következő esetről rántja le a leplet:

— Miután a grodnói menekülteket gyámloló egyesületnél visszaélések fordultak elő, egy bizottság vizsgálta meg az egyesület ügyeit. A belügyminiszter kiküldötte azonban ezzel sem elégszik meg a követelt, hogy az egyesület vezetőit egytől-egytől vagyoni és büntető felelőségre vonják. Ugyanis abból a 820.000 rubelből, amely az egyesületnek rendelkezésére állt, 240.000 rubelt az intéző tagok közt osztottak szét tiszteletdíj gyanánt s a maradék 80.000 rubel jutott csak a menekülteknek. Ebből a 80.000 rubelből is azonban csak 3000 rubelt kaptak az inségben szenvedő menekültek, mert a többi hetvenhét ezret jó módú emberek közt osztották szét, akik lakóhelyükről távozva vagyontukat megmenthették, magukkal hozhatták.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Eltűnt. Olyan katonák felkutatásával, akikről hosszabb idő óta semmiféle tudósítás nem érkezett, foglalkozik a Katona-nyomozó jegyzék, amelynek Budapestén IV, Váci-u. 38. alatt van az irodája. A kethetenként megjelenő lapot a Vörös Kereszt Tudósító irodája adja ki és benne csekélyebb díjért, igazolt vagyontanúság esetén egészen ingyen közlik az eltűnt személyi adatait. Miután a lap a harcstörén levő csapatokhoz, kórházakba, hazatért rokkant foglyokhoz jár, könnyen akadhat, aki az eltűntől hírt tud adni. Ausztriában a Rotenkrens Kriegsankunftstelle ad ki Österreichische Suchblatt-ot (Wien, I. Stock im Eisen-platz 3.) A német hasonló lap a Deutsche Suchliste I. S. Preuss kiadása (Berlín Dresden, strasse 43.)

Videki előfizető. Nem tudunk arról, hogy a kérdezett hazaérkezett volna. Valószínűleg tévedés.

H. H. Azokon kívül, akiknek nevét már közöltük, nem került nyilvánosságra újak névsora. Talán a nyar folyamán még kiegészülnek, amennyire a háboru engedi, a névsort.

Május 1-re. A névtelenül küldött verset e helyen közöljük:

Egy órával előbb kelünk
Előbb fekszünk le este,
Egy órával előbb kerül
Ágyba az ember teste,
Előbb lesz most minden kezdet
Előbb lesz mindnek vége,
S ha jó Istenünk megsegít —
Egy órával —
Előbb lesz meg a — béke!

Hadikölcsönjegyző. 1.) Csak azokat a hadikölcsönjegyzéseket tudjuk közölni, amelyeket az illető intézetek kiadnak a lapok számára. Természetes, hogy vannak a nyilvánosságra hozotton kívüli is jegyzések, ezeket rendszeren egyenes kívánságra hallgatják el. 2.) Ennek két oka lehet. Vagy az, hogy nem akarja valaki nyilvánosságra hozni: milyen bővében van a pénznek és mennyit jegyezhet; vagy az, hogy a publikálás esetén mindenki azt kérdezné: csak ilyen kis összeget jegyzet? 3.) Rendszerint az utóbbi.

Hegyvidéki. 1) Amint az a körülményekből természetes is: Aradon lakik. 2) Öt éve. 3) Róm. kat. 4) Igen. 5) Ezt nem tudjuk.

Husvet vérözönben. Későn jött, de amugy sem nekünk való. Kivételesen visszaküldték.

Aggódó. A háziarred egészen jó helyen van. Azok a hírek épen olyan mendemondák, mint a hasonlók rendszeren.

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1941

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott, 6, 8 és 10 méter hosszú, patentírozott, zárt butorszállító koscsajmával. Tisztelettel:

VÁROS ÉS MEGYE

Rendkívüli közgyűlés. Varjassy Lajos polgármester Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságánál május hónap 4-dik napjának délután 3 és fél órára rendkívüli közgyűlést hirdet, amelyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívja. Tárty: a tanács javaslata a negyedik hadikölesön jegyzése iránt.

EGYESULETI ÉLET.

(*) A katolikus háziasszonyok közgyűlése. Közvetlenül az „Aradi Kath. Nők Socialist Missió Egyesületének” megalkotása után, az „Aradi Katolikus Háziasszonyok Egyesülete” tartja április hó 30-án, délután 4 órakor a városban közgyűlést teremben évi rendes közgyűlést gróf Károlyi Gyuláné elnökletével.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

(Az oron rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.)

Rézgálic

juniusi

Perocid

és

Raffia

azonnali szállításra kapható:
az Aradi Termény- és

Áruraktár R.-T.-nál.

Telefon 807. sz.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1916. évi április 30-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal.

Mágnás Miska.

Operette 3 felvonásban.

Este 7¹/₈ órakor rendes helyárrakkal

B. Bérlet.

B. Bérlet.

Egy magyar nábob.

Színhát 5 felvonásban.

Közdete este fél 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. április 30-án, vasárnap

Bírói verseny.

Sportkép.

Bestia.

(Az asszonyördög.)

Egy bűnös asszony regénye 3 felvonásban

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. május 1., 2., hétfőn, kedden

Az előadások az új időszámítás szerint kezdődnek.

Vallomás a tulvilágról.

Szenzációs amerikai detektiv-dráma 4 felvonásban.

A papucshős.

Vígjáték 3 felvonásban

Főszereplők: Anna Müller Lincke és Otto Treptov.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. e. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtermot nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után.) Aranyhidak, aranykoronák, mindenemű kaucsuk fogazatok, szájpadlás nélküli és légkamrával. Arany, ezüst, amagan, porcellán és cement tomések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Bécse partfogásat kérve tisztelettel Mohr Jeanetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-7-ig. Vidékiek 24 órában belül kielégíttetnek. 1271

Hirdetmény.

Aradkövi hegyközség előjárósága közhírré teszi, hogy az első permetezéshez szükséges, katasztrális holdanként 3¹/₂ kg. mennyiségben megállapított rézgálic f. évi május hó 3-án fog kiosztatni a szőlőbirtokosoknak.

Aradkövi, 1916. április 29.

Hegyközség előjárósága
Aradkövi

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lápese, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszerével van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Ziffer és Hollós

Wetzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép,

Edison-féle diktálógép.

Üzenkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

géphez, osakis elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írású és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban jótállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

AMERIKAI IRODABUTOR.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alanti szőlő gazdasági cikkeinket:

VINACID

kitűnő kékítő pótló szer, peronospora ellen a szokásos permetezésre.

Kristály kén-só,

levél peronospora és oidium ellen, — a permetező lében oldva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,

fürt peronospora és oidium ellen, biztos hatása. A gümölcsök permetezésére fusciladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,

fürt peronospora ellen, permetezésre sok helyen használják.

Hipermangan-kali,

használatát a permetező lével kapcsolatban oidium és fürt peronospora ellen, igen ajánlják és nagy sikerrel alkalmazták.

Rézkénpor,

a fürt peronospora ellen nélkülözhetetlen és kitűnő hatású befújtatásra.

Réz-mészpor,

hatása a rézkénporral teljesen azonos, levél és fürt peronospora ellen befújtatásra nagy sikerrel alkalmazták. Igen tanácsos azt a permetezős alkalmával is használni.

Rafin la. máyunga

szép fehér hosszú szálú, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, mindenkor a legjutányosabb napi árakat számítjuk.

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi ó- és peccenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, Deák Ferenc-utca 40. szám.

Uraságok, gazdászok és kereskedők figyelmébe!

Hadi foglyok és munkások részére: férfi ruha, bakkanos és komisz-ingek, lábravalóval bármely nagy mennyiségben elcsé árban kapható.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca. 2156

196—916. szám.

Felhívás!

A ménesi szőlőbirtokosok, kik rézgálicra igényjogosultsággal bírnak, felhivatnak, hogy annak átvétele iránt folyó évi május hó 2-án reggel 8 órakor vagy személyesen, esetleg megbízottjaik Ménés község-házánál jelenjenek meg, kataszteri holdankint három és fél kiló jár, mely készpénzfizetés mellett lesz kiadva.

Ménés, 1916. április hó 27-én.

Kovácsévits György,
Körjegyző.

Német szünidőj telep

Uri család fiúgyermekéi részére egy tanárnál Grázban. Villa parkkal, fürdő, sport, zongora. Német társalgás és nyelvtanítás. — Prospektust kívánatra küld: 2199

Gráz, Maiffredy-gasse 10.

Legújabb divatu magas szárú egész és fél

női és férfi cipők

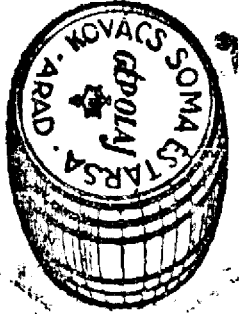
a legjobb minőségű fekete- és színes bőrökből, a legelegánsabb kivitelben, jutányos áron készülnek 1177

Goffy János

uri és női cipésznél Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz.

Kovács Soma és Társa, Arad

gép- és műszaki áruk gyári raktára.

2211

Gép-, motor- hengerolaj, gépkenőcs, faggyu, bőr- és szövött szijak, zsák, ponyva, dobsin, rétegfém, szerszámok, locomobilfecskendők, kutak, szivattyúk, legolcsóbb napi áron.

1012—1916. tkv. sz.

Arverési hirdetmény és feltételek:

A borosjenői kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete budapesti cég végrehajtónak, Gyukics Győző és Gyukics György dudi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 75 korona 60 fillér iránti végreh. ügyben az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. bíróság területén fekvő és a dudi 48. sz. tkvben A I. 7., 8., 10., 11. sor. 89—90/b, 404/b, 851/b és 852/b hrsz. a foglalt Gyukics Győző és György nevén álló ingatlan 1000 korona kiküldési árban 1916. június 15-ik napjának d. e. 10 órakor Dud község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fog eladatni

1. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kiküldési árának 10%-át vagyis 100 koronát bánatpénzként készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban letenni, a bánatpénzzel letett értékpapirokat tartozik vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 80 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át készpénzzel kicserélni, ruinek elmulasztása a 10-ik pont jogkövetkezményeit vonja maga után

Bánatpénz lefizetésének kötelezettsége aól azonban a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, ha az árverésnek sorába akar lépni, az 1887. t.-c. illetőleg az osztrák-magyar bank jelzáloghitelintézete alapszabályainak ezen törvényben beiktatott 11. § f) pontja értelmében felmentetik

Vevő amennyiben a kiküldési áránál magasabb ígéretet tett, köteles a bánatpénzt a vételár 10%-ig nyomban kiegyeníteni, ha ennek eleget nem tette, ígérete figyelmen kívül hagyatik, és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet

2. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt közülök, a legtöbbet ígérő által az ingatlan megvettnek fog tekintetni, kivel szemben az előbbi bekezdésben írt rendelkezés szintén alkalmazást nyer

3. A vételi bizonyítvány a vevőnek csak a jogerőre emelkedett árverés igazolásáértól számított 15 nap elteltével fog kiadatni.

4. A vevő köteles a vételárát a következő módon kiegyeníteni.
a) Az árverés jogerőre emelkedésétől számított 80 nap alatt a bíról árfelezést sorrendi tárgyszállást be nem várva, köteles a vételár 1/2-át közvetlenül a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete (Budapest Bányav. u. 19. sz.) lefizetni, esetleg ugyanakkor az intézettel kölcsönök megkötésére és átvállalására iránt megegyezni.

Ily megegyezés esetén a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete által kiállítandó nyilatkozattal igazolja a vevő a tkvi hatóságnál, hogy az intézet kölcsönének nemcsak részletbátralekalt és járú ókait kifizette, hanem magát a kölcsönökre hátralekalt is folytatólagos törlesztésre az intézet szabályai értelmében átvállalta.

Az intézet által kiállítandó nyilatkozat alapján az abban kitüntetelt összeg a vevő javára vételár tartozásának törlesztésére beszámítottatik.

b) A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete kölcsönének átvállalása esetén tartozik vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap alatt a vételár 1/2-át és 5% kamatának a bánatpénz és az intézet által számolt összevével ki nem egyenített hátralekalt tkvi hatóságnál a borosjenői kir. adóhivatalnál lefizetni.

o) Ha a vevő a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének kölcsönét megtartani, a folytatólagos törlesztésre átvállalni nem kívánja, avagy arra nézve az intézet szabályai értelmében. Az intézettel ki nem egyeztetett az árverés jogerőre emelkedésétől számított 8 hónap alatt tartozik a vételár második 1/2-át ugyanazon időtől számított 6 hónap alatt pedig az utolsó 1/2-át lefizetni és pedig a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete követelése erejéig terjedő összeget közvetlenül az intézet pénztáránál a vételárnak azon felüli részét pedig a tkvi hatóságnál (a borosjenői kir. adóhivatalnál).

5. A vevő a vételár után az árverés napjától számítandó 8% kamatot fizet, mely az egész vételárra vonatkozólag az utolsó vételári részlet lerovása alkalmával számítandó ki és fizetendő le.

6. A bánatpénz a vételár teljes kiegyenítése alkalmával beszámítottatik be.

7. A vevő tartozik a vételár teljes kifizetéséig a lak- és másdennemű gazdasági épületeket tűzkár ellen valamely hasznos intézettel saját költségén biztosítani s annak megtörténtét a végrehajtó bíróságnál az árverés jogerőre emelkedésétől számított legfeljebb 15 nap alatt igazolni.

8. A vételár után járó, kincstári díjket a vevő tartozik viselni.

9. Amint a vevő az árverési feltételeknek minden részében eleget tett tulajdonjoga hivatalból fog telekkönyvileg bekebelezetlni.

10. Ha a vevő az árverési feltételeknek a kitűzött időben eleget nem tette, a bánatpénzét elveszti és az érdekelt felek bármelyikének kérelmére ezen jelenlegi feltételek mellett a vevő kárára és veszélyére újabb árverés fog elrendeltetni.

11. Az árverés napjától számított 15 nap alatt utóajánlat adható, mely akkor is kötelező, ha nem jelent meg az utóajánlati árverésen, melynek költségét a vételáron felül az akkori vevő viseli.

Az utóajánlati árverésen amennyiben az utóajánlati összegnél magasabb ígéret nem tétetnek, az ingatlan az utóajánlatot tevő által megvettnek fog tekintetni.

2210

Fedák
cipőfény

1 ÜVEGTÉGELY
A LEGNAGYOBB
HÁZTARTÁSBAN
EGY
HÓNAPRA
ELEGENDŐ
ÁRA
1 KORONA

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“
h-lyettesíti a rézgalicot.

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárki-
nek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“
ab Budapest 2 korona. Használati utasítással 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít:

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-u ca 30. sz. Viszonteladónak engedély!

Apró hirdetések.

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

kedden a Perényi-utcától a Ferdinánd- és Szent László-utcán át a Maros-utcaig egy arany fonott és egy **brillians köves gyűrű**. Megtaláló illő jutalomban részesül Perényi-utca 1. szám. 2200

Vasárnap délután az Óvár-téri pályán

A. T. E. — A. M. T. E.

barátságos mérkőzés. 2194

Fuvarozást

elvéllal Herbstein C. Arpád-tér 4. Telefon 261. 2071

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapasza. A legmegrögzöttebb tyukszem a tapasz párnapos használata után leválik, a győtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad.

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Izadó, fényes, zsíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapokra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Menthol sóborsószesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyhító házszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész. 12

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 2220

Altöldi Első Gazdasági Vasut.

14/1916. Aegy. számhoz.

Meghívás

az „Altöldi Első Gazdasági Vasut Részvénytársaság”

XXII-ik rendes évi közgyűlésére,

mely Aradon, 1916. évi május hó 28-án d. e. 10 órakor az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak székházának tlestermében (József főherceg-ut 22. sz. II. emelet) fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1915. évi üzletről és a társaság ügyeiről.
2. Felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság által előterjesztett 1915. évi mérleg megállapítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Az igazgatóság jelentése a vasut közötti jellegének törvényhozási megadásáról, az ennek folytán kiadott új engedélyokirat bemutatása, jelentés az elsőbbségi részvényre jegyzéséről, befizetéséről, a kezelési szerződés aláírásáról s általában a sanálással kapcsolatos intézkedésekről.
4. A társaság tárcájában levő 1653 drb 330600 korona n. é. törzsrészvény megsemmisítése. ennek megfelelőleg az alaptőkének leszállítása feletti határozathozatal.
5. A részvénytársasági alapszabályoknak az új helyzet folytán szükséges átalakítása és általános átdolgozása.
6. Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutakkal kötött üzemkezelési szerződés.
7. Az alapszabályok 37. §-a értelmében kilépő 3 és időközben leköszönt 1, tehát összesen 4 igazgatósági tag helyének választás utján leendő betöltése.
8. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alkjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása vagy hitelesítve legyen, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által aláírva legyen. A szavazati jog gyakorlására megkivántatik, hogy a részvények még le nem járt szelvényeikkel, vagy pedig a részvények letéteményezéséről nyert elismervények Aradon, a társaság pénztáránál (A. Cs. E. V. főpénztára) vagy az Arad-csanádi gazd. tp.-nál, továbbá Makón ezen takarékpénztár fiókjánál, vagy Békéscsabán a Békéscsabai t. p. egyesületnél leteendők, hol azokról megfelelő elismervények fognak kiadatni.

Vármegyék, városok és községek, mint erkölcsi testületek, a birtokukban levő részvényeket az illetékes kir. adóhivatalok, illetve városi és községi pénztáraknál is letehetik, az erről szóló hivatalos elismervények azonban legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt, az ekként bejelentett részvények mennyiségének a részvényletéti jegyzékbe való felvehetése céljából a társaság pénztárához (A. Cs. E. V. főpénztára) vagy az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárhoz Aradra beküldendők.

Arad, 1916. évi április hó.

Az igazgatóság.

2176

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyad-megye határán

megnyilt.

A fürdő 18—38°C hőmérsékletű természetes kénes és szénsavas hévízei

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúzt, köszvényt, reumát, ischiást, csontszut, lobo-sodást, bénulást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült pavilonokban tiszta száraz szobák kaphatók, melyek ára 40—60 korona között váltakozik.

Allandó fürdőorvos. Meleg uszoda. Tennisz és tekepályák. Gyönyörű kiránduló helyek. Kitűnő, ozondu levegő.

Közvetlen vasuti állomás. Posta.

Sebesült, vagy beteg katonáknak a szoba és fürdőárakból 30% kedvezmény. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál.

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvéllal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a bútorzat, sem semmi más nem távolíttatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

Király-Mozgó Ujmikelakán.

Vasárnap, április 30-án szenzációs remek műsor!

Hadi Híradó.

Legújabb felvételi Mester film! 800 mtr.

Valéri nász

román népelethől merítve 5 felv. Munkaszünet rajongója. Kacagató vigjáték.

TOTTO, TOTTO.

Legújabb kupléival! Számos látogatást kér tisztelettel Mandi Ede.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 693

Losoncz Lajos

óras és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér. Telefon 964.

Magyar- és Csiky

Gergely-utca sarkon

60 év óta fennálló, újonnan épült modern 2228

vendéglői helyiségek

augusztus 1-re betegség miatt

átadó.

Kitűnő hely fűszerüzlet és vendéglőnek, kávéháznak, mozinak is.

Esetleg házzal együtt eladó.

Ertekezhetni lehet a háztulajdonosnál, ugyanott a házban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szá-
mak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb
betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt
szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizet-
endőek.

A hirdetések délután 1/2 óráig
vételnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magá-
nak a jogot, hogy az olyan apró-
hirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

Egy in'elligens,

600 koronával bíró magányos nő,
megismerkedne házasság céljából
egy nyugdíjképes emberrel, ki-
nek csekély összegű pénze van.
Leveleket „Csöndes Otthon” jel-
lőre a kiadóba kér. 2214

OKTATÁS.

Engel keresek szaktanfolyama
(Lásár Vilmos-utca 2.) Gyorsírás,
Gépirás, Levelezés, stb. Alapos
gyakorlati oktatás. Díjtalan állás-
közvetítés. Telefon 1048. 2234

Fűtő és gépes

viszára valamint alacsony és ma-
gas nyomású összes vezérműekkel
bíró kondenzátoros gépekre jutá-
nyosan előkészít Rónay Ede, fa-
és fémparkolói művezető Arad,
Kossuth-utca 24. szám. 2219

ALKALMAZÁST KERES.

Gyermektelen házaspár
nagyobb háiban házmesteri állást
keres. Cím a kiadóhivatalban. 2198

Bogus Peter

kőműves elvállal javítást, messe-
lést, nedves falak rendbehozását.
Sparheltot kenyérsütéshez igazít
Mihály-utca 64. 2176

ALKALMAZÁST NYER.

Irodista

ki ügyvédi irodában már alkalmá-
sava volt, perlekt gépirónő, jó
fizetéssel felvétetik. Ajánlatok „Jó
fizetés” címen a kiadóhivatalba
küldendők. 2212

Könyvelő

perfekt magyar-német levelező,
nagybéli fűszerkereskedésben
azonnali belépésre, alkalmazást
nyer. Szakmabeliek előnyben része-
sülnek. Ajánlatok „M. megbízható”
jeligére a kiadóba küldendők.
2218

Azonnal

belépésre keresek egy jó írásu,
irodai munkában gyakorlattal bíró
tisztviselőt. I. ársbel a ajánlatokat
ker Roth József utóda, Kövös-
u. 8. sz. 226

Deutsches Fräulein

wird gesucht zu christlich-r. Fa-
milie, näheres in der Adminis-
tration. 2215

Egy megbízható

pénztárnoknő ki a könyvelésben
is jártas, alkalmazást talál Len-
gyel Testvéreknél Arad, Andrásy-
tér 15. 2230

Deutsches Fräulein

als Gesellschafterin zu 2 grössere
Mädchen findet Anstellung. Ad-
resse in der Administration. 2232

Felirónő

és egy kiszolgálónő a várnagy
kantinban május 1-re alkalmazást
nyer. 2178

Kovácsot azonnali belépésre

keres a zombrádi erdőkezelő-
ség, u. p. Honcót. 2198

Zu einen 3 Jährige Knaben
wird ein deutsches Mädchen ge-
sucht. Adresse in der Adminis-
tration. 2188

Kimérőt óvadékkal

keresek „Régi Városháza”-hoz cím-
zett (Szabadság-tér 16.) bormér-
sem vezetéséhez. Bővebbet a Do-
mány-irodában. 2197

LAKÁST KERESNEK.

Lakáskeresők

bizalommal forduljanak a L-kás
nyilvántartási irodába, Daák Fe-
renc-utca 8.

Keresek június 1-re

a belvárosban közel egy kis
gánházat, egy 2 szobás és egy 1
szobás lakással. Cím a kiadóban.

Belvárosban

4-5 szobás modern magánlakást
keresek bérbe novemberre, esetleg
megvételre. Ajánlatok „Csöndes”
jeligére a kiadóhivatalba külden-
dők. 2154

KIADÓ LAKÁS.

Modern 6 szobás

II. em. utcai lakás ujjonnan festve,
minden kényelemmel ellátva, no-
vember 1-re kiadó. Bővebbet
Kohn bádigos, Batthyány-u. 82
2218

1-2 utcai

elegánsan butorozott szoba kiadó
(Luther-u. 1.) 2232

Kiadó azonnal

egy utcai butorozott szoba villany-
világítással, Wesselényi utca 15.,
I. em. 2285

Egy jó levegőjű

csinosan butorozott szoba, elő- és
fürdőszoba használati, azonnal
dicsón kiadó. Ferdinánd-u. 4. ajtó 4.
2221

Háztulajdonosok b. figyel-
mébe!

A közeli májusi negyed alkalmá-
val lakások díjtalan bejelentését
elfogadja a Lakás nyilvántartási
iroda Daák Ferenc-u. 8. Díjazás
csak bérbeadás esetén. 1961

Butorozott szobák

díjtalan bejelentését elfogadja a
Lakás nyilvántartási iroda Daák
Ferenc-u. 8. Díjazás csak bérbe-
adás esetén. 1968

Attila-térre néző

kétszobás utcai lakás május 1-re
kiadó. Lovarda-utca I. sz. 1771

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 10. számú háiban I-ső
emeleten egy 5 szobás utcai erké-
lyes, III. emeleten 5 szobás utcai
erkélyes lakás, (ebből 2 szoba albér-
letbe adható) a II. emeleten egy
8 szobás udvari lakás. Minden
lakáshoz, a legmodernebb mellék-
helyiségek tartoznak. Bővebbet
ugyanott a házfelügyelőnél. 844

2 utcai

elegánsan butorozott szoba díserét
bejárattal, fürdőszoba használati
és egy 8 szobás lakás azonnalra
kiadó. Ugyanott több pincehelyi-
ség raktárnak vagy műhelynek al-
kalmos, azonnalra kiadó. Hassinger-
utca 5. 5050

Kétszobás lakás

mellék helyiségekkel május 1-re
kiadó Purgly Lajosné-utca 98. (volt
Demeter-u. 35.) Bővebbet Piskóta-
gyár gr. Tisza István-ut 28. 1625

ÜZLETEK.

Egy jótorgalmu

fűszerüzlet, a vasút közelében, tra-
fik-engedéllyel, eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 2202

Jó idegen forgalmu

vendégház Arad, piacterén más
vállalat miatt eladó. Cím a kiadó-
ban. 2184

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Bőrmellényt

harctérre valót vennék. Ajánlatot
kérem a kiadóhivatalba. 2207

Ebédő-szőnyeg

jókarban, esetleg Perzsa, kereste-
tik Hunyadi-utca 1., II. em.,
ajtó 22. 2226

Egy könyvberendezés,
függönyök és asztalterítők eladók
gróf Apponyi Albert-ut 8., I. em.,
ajtó 7. 2237

Egy jókarban levő

lőszerszám eladó. — Bővebbet:
Gambinus-vendéglőben. 2231

Butor

teljesen új még használatlan I.
rendű keletgye, mely áll háló,
ebédő és uriszobából, 4400 koro-
náért eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 2031

Bősszal

száraz szilva kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésében.
2093

Új butorhiteli

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítók
Garai Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 918

Cirok seprő

kapható Färber Lajos fűszer-
kereskedésében. 2094

Az új házrendről

alkotott szabályrendelet kapható
Pichler Sándor papirkereskedésé-
ben és könyvnyomdájában, Sza-
badság-tér 1. Telefon 308. 611

Hárs

majunga és tamatáve minden
mennyiségben kapható Fär-
ber Lajos fűszerkereskedésé-
ben. 2095

Veszek

a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindenféle egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bleier Ignácz,
Szent Pal-utca 12. sz. 229

„Jon”

az ideális fehér vászon és antilop
cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill.,
nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható
kizárólag a Cipőtörszében. 181

Lószőrt

veszek bármely mennyiségben, ju-
tányos áron. Tapolcsányi kafeár-
üzlete, Andrásy-tér 25. 2108

Modern ebédő és szalon

és egyéb butorok, teljesen
jó karban levők eladó. Cím özv.
Poszevitz Gusztávné, Pankota. Ér-
tekezni lehet május 2-tól a dél-
előtti órákban. 2188

Cséplőgarnitúra

jókarban levő, hat éves elevátor-
ral eladó, esetleg ideai cséplési
idényre bérbeadó. Gartner Antal,
Ujszentanna. 2183

Használt üres ládak.

ért jó árt fizet Andrány Kálmán
utódai cég Arad, Kövös-utca 9.
szám. 2166

INGATLAN.

Péter-u. 7. sz. ház,

amely áll egy régebbi és egy
újabb épületből, előnyös feltételek
mellett eladó. Bővebbet Szabad-
ság-tér 7. sz. I. em. 2217

Keresek

a belvárosban modern házat, 4
szobás lakással, udvarral, kerttel.
Cím a kiadóhivatalban. 2229

Edelspacher-u. 11.

számu ház eladó. 2092

Pankotán

a főnton egy modern, teljesen
jó karban levő magánház egy 8
szobás lakással, fürdőszobával,
nagy szőlőskerttel, parkirozott
udvarral, szabad kézből eladó.
Cím özv. Poszevitz Gusztávné,
Pankota. Ertekezni lehet május
8-tól a délelőtti órákban. 2187

Kisebb bérház

1 nagyobb és 5 kisebb lakással
eladó. Cím a kiadóban. 2135

Azonnal eladó

bevonulás miatt egy 1 emeletes
egész új ház, jótorgalmu fűszer-
üzettel és korlátlan italmérési en-
gedélyekkel. Bővebbet Fiórián-
utca 11. 2164

WRAFF

varrógépek

műhímesre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, króangyal védjegyes és Columbia gramofonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 96.

Arad-Ujmikolákán villanyerőre

ládagyárat

rendeztettem, hol négyfős nagyságu tábort postaládát

személyesen, 10 ládánként kötegelve, állandóan raktárra készítek s vizontelárusítéknak jutányosan, prompt szállítok. — Minden más méretű ládát, méretutáni megrendelésre, legjutányosabban szállítok és kívánatra árajánlattal szolgálok.

Braun Adolf

ládagyár és fakereskedés
Arad-Ujmikolákán.
Telefon Arad 752.

Zongora javítások

és hangolások úgy helyben, mint vidéken pontosan eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik

zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zeneköze.

Rum-likőr

essentiák és compositiókban állandó nagy raktár.

Sajtó védjegyzett „Rumarom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearm készítéséhez elegendő, mindenütt kapható.

Nagyban kapható:
Szemző Armin
Telefon 502.

Macskásy Sámuel

kályhászmester
Arad, Andrásy-tér 8. sz.

Tisztelettel kérem a m. é. közönséget, hogy eszerépkályhák tisztítását, javítását, átalakítását és mindennemű idevágó munka rendezését már a fűtési idegy megswünetétől kezdődőleg kegyeskedjenek eszközöltetni, mivel munkacserő hiány miatt magam végzem azokat és így több időre van szükség, hogy a jövő fűtési idegyre a munka rendesen elvégeztessek. Kérve szives megrendeléseiket, maradtam mély tisztelettel:

Macskásy Sámuel,
Arad, Andrásy-tér 8. sz.

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát

fizetek annak, ki fogvizének használatát mellől, üvegje 92 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és droguerfiában. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Hehs Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz droguerfiájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 6.50 bérmentve. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentőit jól díjaztatnak.

VETO

szabadalmazott szöllőmoly és lisztharmatirtószer

közönséges permezővel, több évi elismert sikeres védekezés.

100 ltr. vízhez 1 ltr. Veto 3 K.

Előzetes fizetés, hordó vagy üveg beküldés és megrendelés:

Messzer Árminnál,
Pankota. 1612

Svájaba-, Hollandiába-, Wienbe-, vagy pedig

Közvetlen Oroszországba

a Mária Feodorowna orosz főhercegnő védnöksége alatt álló Oroszországi Központi Hadifogoly Tudósító Hivatalhoz eltűnt katonáink és magukról életjelt nem adó hadifoglyaink sorsa iránt levelet ír a Nagy Lajos hatóságilag engedélyezett gépiróirodája Debreczen. Központi iroda: Budapest, VII. ker., Thököly-ut 46. Fennáll 16 év óta. Minden levélre válaszol. Válaszbélyeg küldendő! A levél így címezendő:

Nagy Lajos

Irodájának Budapest, Thököly-ut 46. sz.

XXXII-ik magyar királyi jótékonycélu államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben,

1 főnyeremény ...	30.000 K	20 nyer. á 200 K	4.000 K
1 „ „ „ „	20.000 „	40 „ „ 150 „	6.000 „
1 „ „ „ „	10.000 „	100 „ „ 100 „	10.000 „
1 „ „ „ „	5.000 „	200 „ „ 50 „	10.000 „
5 nyer. á 1000 K	5.000 „	2500 „ „ 20 „	50.000 „
5 „ „ 500 „	2.500 „	12000 „ „ 10 „	120.000 „
10 „ „ 250 „	2.600 „	14885 nyer. összesen	475.000 K

Huzás visszavonhatatlanul 1916. évi június hó 15-én.
Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portamentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és séhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohányüzemében és váltó-tulakban. Játéktervet ingyen és bérmentve küld a Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Erdő eladás.

Talpas község határában (Aradmegyében) 95 és 50, összesen mintegy 145 hold erdő eladó.

Az erdő a csermő—talpasi törvényhatósági uttól körülbelül 2 kilométernyire fekszik s nagyobbreszt tölgy-, szil- és kőrifából áll.

Ugyanott még egy 50 hold kiterjedésű erdő is egyidejűleg eladásra kerül.

Közelebbi felvilágosításokat ad: **Vály Géza** Nagyvárad, Kálvária-utca 8. 2208

Timsó

szőlőpermetezéshez

Kohn Adolf és Fia
cégnél, 1740
Temesvár, Gyárvaros

felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai foglyaltáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételenként jó, egésszéges

Fatalpak

és talpalások merevek és hajlékonyak, cipők, papucsek és szandálok számára, minden nagyságban, megadott mérték szerint is, kis- és nagymennyiségben kaphatók

Czeiler és Szathmáry

-asztalosáru gyárában Aradon.

ételburgonyát

és diót méltányos árban, ma és gyar feladó állomásról, vagy 3 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyancsak vörshagymát, szalonnát és egyéb hávelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeggyárosok és hízlalok figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízlaltó burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken **elő hal** kapható.

Vidéki megbízások legfontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József
Asztalos Sándor-u. 8.

Divatos Fűzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek
677

Pilcz Irma
fűzőkészítőnél
Arad, Deák Ferenc-u. 6. sz.

1147—1916. szám.

Tornovai járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Almásregres községben az évi 1400 korona fizetés és 320 korona lakbérrel javadalmazott segédjegyzői és 1000 korona fizetés és 320 korona lakbérrel javadalmazott irnoki állásra pályázatot hirdetek.

A kérvények hozzám folyó évi május hó 6-ig nyújtan-
dók be.

Tornova, 1916. április 14.

Hanthó Jenő,
főszolgabíró.

1988

1720—1916./szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménésbirtok magyar szarvasmarha és simmenthali tenyészetéből számszeletivé vált tehének és üszők

1916. évi május hó 16 án reggel fél 10 órakor

kezdődő szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak
adatni.

Arverésre kerül:

I. A gulyabeli magyar fajta szarvasmarha tenyészetből:

13 darab részben borjas, részben hasas tehén
21 darab befolyatott 3 éves üsző.

II. A simmenthali tenyészetből:

60 darab különböző koru, tuberkulin oltásra nem reagált rész-
ben borjas, részben hasas tehén.

60 darab tuberkulin oltásra nem reagált részben borjas rész-
ben hasas 3 éves üsző.

Az árverésre kerülő szarvasmarhák származási adatait feltüntető kimutatások a vezetésem alatt álló miniszterium X-ik főosztályában, valamint a mezőhegyesi m. kir. állami ménés-
birtok igazgatóságánál betekintheők és kívánatra Mezőhegyes-
ről postán megküldetnek.

Kelt: Budapesten, 1916. évi április hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

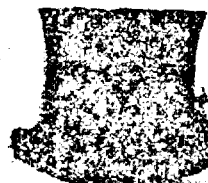
2081

Női modell kalapujdonságok.

Már megérkeztek a legújabb női modell- és gyermek szalma-
kalapok nagy raktára. Tagál- és szalmakalapok, átvarrások és
festések a legújabb modell után elvállaltatik.

**Férfi kemény, vagy puha-
divat nyulszőr kalapokból**

nagy raktár. — Első aradi villanyerőre berendezett férfi- és
női kalapgyártás. Arad, Deák Ferenc-
utca 42. sz., a Fehér Keresztrel szemben.

Teljes tisztelettel

Bittenbinder Konrád.

Eladó szőlőkaró

Borossebesen az uradalmi ud-
varban mintegy 18.000 M. első-
rendű száraz tölgyfa szőlő-
karó eladó ezrenként 160
koronáért. Karók tulajdonosa
Mocsary Pál Budapest, Mar-
git-körut 52. Vételár e címre
küldendő.

2145

Szőlőoltvány eladás.

Szőlőpótlásra alkalmas

2 éves, dus gyökérezetű
szőlőoltványok 2088

kaphatók, amíg a készlet tart

Winkler József

szőlőoltványtermelőnél

Arad, Batthyány-utca II.

Keresek

megvételre f. évi július hó 1-től folytatólagos
szállításra 1917. évi február hó 15-ig bezárólag

500 waggon tűzifát

lehetőleg elsőrangú nagykereskedők, vagy ter-
melőknél.

Pollák S. Zsigmond, Debrecen.

Telefon 4-41.

2148

Telefon 4-41.

Árjegyzék kivonat:

Fehér vászon kivágott .	10:50	Vászon gyermek sandalok:	
Fehér vászon 1 pántos .	11:50		
Feh. fűzős regatta borsarok	16:50	23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 35	
Fekete .	16:50	5:50 6:10 6:70 7:30 8:10 8:90	
Szürke antilop 1 pántos	16:50	„Uzsok“ hajlékony fatalpu	
Drapp antilop 1 pántos	18:50	sandal:	
Fehér és szürke Tennis-			
cipő (chromtalppal) .	12:—	25 26 27 29 30 32 33 34 35 38 39 42	
Bársony 1 pántos . . .	11:—	5:— 5:60 6:20 7:— 7:60 8:50	
Bársony fűzős regatta .	12:50		

CIPŐTÖZSDE

Andrássy-ut 22. :: Telefon 10-44.

Vidékre képes árjegyzék ingyen.

Eladás nagyban és kicsinyben.

181